Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

Қишлоқ ҲАҚИҚАТИ

Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитетининг газетаси

1990 йил 12 май
ШАНБА
№ 108 (4.902).

1974 йил 1 январдан буён нашр этилади ◆ Душанбадан ташқари ҳар куни чиқади ◆ Баҳоси 3 тийин

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ БЮРОСИДА

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бюросининг навбатдаги мажлиси бўлди. Мажлисда шу йил 2 май куни Андижон шаҳрида рўй берган оммавий тартибсизликлар ҳамда шаҳарда ва областда ижтимоий-сиёсий вазиятни барқарорлаштиришга оид шошилинч тадбирлар тўғрисидаги масала кўриб чиқилди. Ўзбекистон ССР Олий Советининг раиси М. И. Иброҳимов дастлабки ахборот берди.

Андижон шаҳридаги оммавий тартибсизликлар, деди у, энг аввало область ва шаҳар партия, совет, ҳуқуқни муҳофаза қилиш идоралари раҳбарларининг беғамлиги ва хотиржамлиги, улар аллақачон етилган иқтисодий ва ижтимоий-сиёсий масалаларни ҳал этиш юзасидан ўз вақтида тадбирлар кўрмаганлиги натижасида рўй берди. Улардан кўпчилигининг калтабинлиги, фавқулодда вазиятларни олдиндан кўра билмаслиги ва огоҳлантирмаслиги, саросимага тушиб, чорасиз бўлиб қолиши воқеаларнинг кенг ривожланишига кўмаклашди.

Шаҳарда ва умуман Андижон областида ёшлар дам олишини ташкил этишнинг масъулиятли соҳалари билимсиз, сиёсий жиҳатдан масъулиятсиз кишиларга ишониб топширилганлиги, ўтган йилги Фарғона воқеаларидан, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг нормал ижтимоий-сиёсий вазиятни сақлаш ва қўллаб-қувватлашга доир йўл-йўриқларидан зарур сиёсий хулосалар чиқарилмаганлиги хавотирлик уйғотади. Савдода ва маиший хизмат соҳасида ошна-оғайнигарчилик, қариндош-уруғчиликка, чайқовчиликка, порахўрликка ва бошқа хил қонун бузишларга қарши кураш зарур даражада ҳужумкорлик ва қатъият билан олиб борилмаётганлиги меҳнаткашларнинг ҳақли норозилигига сабаб бўлмоқда.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг бюроси М. И. Иброҳимовнинг ахборотини маълумот учун қабул қилди. Айни пайтда рўй берган тартибсизликлар иғвогарона тусда бўлиб, шаҳар ва областнинг ҳозирги ва собиқ раҳбарлари йўл қўйган жиддий нуқсонларнинг натижаси бўлганлиги таъкидланди. Уларнинг кўпчилиги четдан кузатувчилар мавқеини эгаллаб келдилар ва эгаллаб турибдилар, одамларнинг ишлари ва биринчи галдаги ташвишларига ҳамдард эмаслар.

Андижон шаҳридаги воқеаларни, уларнинг сабабларини оммавий ахборот воситалари етарли даражада ёритмаганлиги айтиб ўтилди.

Қабул қилинган қарорда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг Андижон шаҳридаги тартибсизликларнинг сабаблари ва оқибатларини ўрганиш учун ташкил этилган комиссиясига маҳаллий партия, совет, хўжалик идоралари ва жамоатчилик билан биргаликда областдаги вазиятни барқарорлаштиришни, тартиб ва интизомни йўлга қўйиш, шаҳарда ва областда соғлом маънавий-ахлоқий ва психологик вазиятни вужудга келтириш юзасидан барча зарур чораларни кўриш вазифаси топширилди. Энг ўткир ижтимоий-иқтисодий муаммоларни ҳал этишга доир бир қатор тадбирлар ишлаб чиқилди, республиканинг партия, совет органларига, министрликлари ва идораларига тегишли топшириқлар ва тавсиялар берилди.

Марказий Комитет бюросининг мажлисида шаҳар, район ҳисобот-сайлов партия конференцияларининг якунлари ва область конференцияларига тайёргарликнинг бориши кўриб чиқилди. Ўз ишини тамомлаган конференциялар умуман ошкора фикрлашув, иқтисодиёт ва ижтимоий соҳадаги ишларнинг аҳволини танқидий таҳлил этиш, коммунистларнинг партия тақдири ва обрў-эътибори тўғрисида ғамхўрлик қилиш руҳида ўтганлиги таъкидланди. Бу эса сайлаб қўйиладиган органларни шакллантиришда демократик ёндашувларни ривожлантиришга кўмаклашди. Шаҳар ва район партия комитетларининг 43 нафар секретари, жумладан, 10 нафар биринчи секретари муқобиллик асосида сайланди, салкам 50 фоизи бевосита делегатлар томонидан сайланди. Янгиланган партия комитетлари таркибига 30,7 фоиз ишчи ва оддий колхозчи, салкам 27 фоиз хотин-қиз сайланди. Юқори партия органларига 3142 номзод, Ўзбекистон Компартияси XXII съезди ва КПСС XXVIII съезди делегатлари таркибига 2040 номзод тавсия этилди.

Шу билан бирга, конференцияларнинг анча қисми эскича усулда ўтди ва коммунистлар кутган натижа бермади. Ортиқча дабдабабозлик, ақидапарастлик ва ношуд позиция, КПСС Марказий Комитетининг XXVIII съездга ҳаракат дастури ва партия Устави лойиҳаларини, шаҳар ва районларда рўй бераётган қайта қуриш жараёнларини юзаки, бир ёқлама таҳлил этиш, қарамлик ва хотиржамлик кайфияти уларнинг катта камчиликлари бўлди. Жойлардаги сиёсий вазиятнинг ўткирлиги, партияни янгилаш ва унинг жамиятдаги янги мавқеини англаш муаммолари ҳамиша ҳам ўзининг муносиб аксини топмади. Раҳбар идораларни, айниқса, партия комитетларининг секретарлари, бюро аъзоларини сайлашда кўпинча маҳаллийчилик, гуруҳчилик кайфиятлари намоён бўлди, бошқача, янгичасига фикрловчи кишилар ҳамиша изланди, деб бўлмайди.

Ана шу ва бошқа салбий кайфиятлар, деб таъкидланди бюрода, область партия конференцияларига тайёргарликнинг якунловчи босқичида етарли даражада ҳисобга олинмаяпти. Доклад лойиҳаларида сиёсий таҳлил ва хулосалар йўқ, миллий ўз-ўзини англашнинг ўсиш жараёнлари, миллатлараро муносабатларнинг аҳволи, норасмий ва диний ташкилотлар билан иш олиб бориш усуллари зарур даражада очиб берилмаяпти, ижтимоий-иқтисодий соҳадаги танг аҳволдан чиқишнинг аниқ-равшан йўллари таклиф этилмаяпти.

Марказий Комитет бюроси область партия комитетларига область партия конференцияларини ўтказишга оид ташкилотчилик ва сиёсий ишларни кучайтириш вазифасини топширди. Шаҳар ва район партия конференциялари сабоқларини ҳисобга олиб, докладларнинг сиёсий, иқтисодий, мафкуравий жиҳатларига эътиборни қаратиш, сайлаб қўйиладиган идоралар аъзоларини ва делегатларни материалларни тайёрлашда энг кўп даражада ишга солиш, КПСС Марказий Комитетининг XXVIII съездга ҳаракат дастури ва партия Устави лойиҳаларида баён этилган энг муҳим масалалар юзасидан аниқ-пухта мавқени эгаллаш таклиф этилди.

Марказий Комитет бюросида Ўзбекистон Компартияси XXII съездининг асосий ҳужжатлари қандай тайёрланаётганлиги ва партия турмушининг бошқа баъзи масалалари кўриб чиқилди.

ТУРКМАНИСТОН КОМПАРТИЯСИНИНГ СЪЕЗДИ

АШХОБОД. 11 май. (ТАСС). Бугун бу ерда Туркманистон Компартиясининг XXIV съезди очилди. 595 делегат Марказий Комитетнинг, ревизия комиссиясининг ҳисоботларини, КПСС Марказий Комитетининг партия XXVIII съездига ҳаракат дастури ва КПСС Устави лойиҳаларини, бошқа масалаларни муҳокама қилишлари керак бўлади.

Съездда Туркманистон Компартиясининг раҳбар органлари, КПСС XXVIII съездига делегатлар сайланади, КПСС раҳбар органлари таркибига номзодлар тўғрисидаги таклифлар кўриб чиқилади.

Туркманистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари С. А. Ниёзов Туркманистон Компартияси Марказий Комитети номидан ҳисобот берди.

Пахтакор районидаги Ульянов номли совхознинг Зокир Яхшибоев етакчилик қилаётган йириклаштирилган бригадаси деҳқонлари ўз тасарруфларидаги маккажўхори ниҳолларини меҳр билан парвариш қилишаётир. Экин қатор оралари биринчи сифатли ишловдан чиқарилди.

Бригаданинг Нажмиддин Юсупов бошлиқ звеноси аъзолари мавжуд 22 гектар майдондан режадаги 33 центнер ўрнига 45 центнердан макка дони йиғиштириб олишни дилларига тугиб қўйганлар.

СУРАТЛАРДА: 1. Бригада аъзоси Асрор Қасосов (чапда) ва механизатор Салоҳиддин Абдуллаев. 2. Экинга ишлов берилаётган пайт.

У. ҚЎШВОҚОВ олган суратлар.

Тошкент коммунистлари конференцияси

11 май куни Тошкент шаҳар партия ташкилотининг XXVII конференцияси очилди. Кун тартибида — шаҳар партия комитети ва тафтиш комиссиясининг ҳисоботлари, КПСС Марказий Комитетининг партия XXVIII съездига ҳаракат дастури ва КПСС Устави лойиҳаларини муҳокама қилиш, шаҳар партия ташкилотининг раҳбар органларини ҳамда Ўзбекистон Компартияси ва КПСС съездларига делегатлар сайлаш, юқори раҳбар партия органлари таркибига номзодлар тавсия этиш масалалари бор.

Тошкент шаҳар партия комитетининг биринчи секретари А. И. Фозилбеков конференцияни кириш сўзи билан очди.

Конференцияда Ўзбекистон ССР Президенти, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари И. А. Каримов нутқ сўзлади.

Конференция ишида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бюросининг аъзолари А. С. Ефимов, Д. Д. Берков, П. В. Догонкин, А. И. Икромов, С. Мамарасулов, Р. А. Попов, Ж. Ҳамидов, Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг раиси Ш. Р. Мирсаидов қатнашдилар.

Конференция ўз ишини давом эттиради.

(ЎзТАГ).

ИЛМ БИЛАН ҲАМКОРЛИК

НАМАНГАН ОБЛАСТИ ПАХТАКОРЛАРИ БАРЧА МАЙДОНЛАРДА ТЕКИС КЎЧАТ УНДИРДИЛАР

Наманган районидаги «Партия XXII съезди» колхозининг Отахон Муҳаммаджонов бошлиқ бригадасининг ниҳоллар барқ уриб ўсаётган далаларига боққан кишининг дили яйрайди. Биз ҳам завқимизни яшира олмай колхоз раиси Абдураҳим Халиловдан хўжаликда бундай пайкаллар кўпми, дея сўраймиз.

— Ҳаммаси шунақа, — дейди Абдураҳим ака мамнунлик билан. — Тўғри, бирмунча пайкаллар ҳали яганаланган эмас. Ҳамма жойда биринчи культивацияни тугалладик, бугун-эрта яганалашни ҳам ниҳоясига етказамиз. Биз одатда ғўза қатор ораларини чизель ёрдамида чуқур юмшатамиз. Бунда тупроқ тез қизийди, ортиқча нам кўтарилади.

Хўжаликда сўнгги беш йил мобайнида пахта ҳосилдорлиги муттасил ошяпти. Бунда албатта янги агротехника усулларининг қўлланилгани наф берди. Кейинги йилларда илғор бригадаларда ҳар гектардан олинган ўртача ҳосил 39—40, хўжалик бўйича эса 37—38 центнерни ташкил этди. Заршунослар бултур 1.500 гектар майдондан пландаги 4.950 тонна ўрнига 5.570 тонна хом ашё йиғиштирдилар. Планда ташқари қарийб 600 тонна қимматбаҳо маҳсулот тайёрланди. Табиийки, булар мавжуд имкониятлардан, ердан самарали фойдаланиш меваси, фан билан сидқидил ҳамкорлик натижасидир.

Хўжалик деҳқонлари жорий йилда ҳам чигит экиш олдидан барча майдонларни суғордилар, уруғ эгатларнинг пуштасига қадалди. Аниқ миқдорда экадиган сеялкалар қўлланилди. Экиш билан бир пайтда маъдан ўғитлар солинди. Ниҳолларнинг тўқ-яшил рангда дуркун ўсаётгани ҳам шундан. Яганалаш ниҳолларда иккинчи чинбарг пайдо бўлишига қадар тугалланмоқда. Пахтакорлар бундай иш услубига аллақачон одатланишди.

Шуни айтиш керакки, Наманган районидаги бошқа хўжаликлар, чунончи «Ленинград», Ленин номли, Охунбобоев номли, «Коммунизм», Оржоникидзе номли колхозларда ҳам илғор тажриба ва фан ютуқлари кенг қўлланилаётир. Мана шу боис бўлса керакки, ушбу хўжаликларда пахта ҳосилдорлиги кейинги йилларда 36—38 центнерга кўтарилди.

Фан билан бақамти ҳамкорлик Тўрақўрғон райони хўжаликларига ҳам катта наф келтираётир. Карл Маркс номли, Димитров номли, «Ўзбекистон», «Шарқ юлдузи», «Москва» колхозларида фан ютуқларини кенг қўлланиш натижасида пахта, беда, маккажўхори ҳосилдорлиги ошди. «Шарқ юлдузи» колхозининг биринчи бригадаси далаларида хўжалик раҳбарлари, агрономлар ва бригадирлар кенгаши бўлиб ўтди. Унда район хўжаликларида ғўзанинг ўсиши ва ривожланишини жадаллаштириш тадбирлари муҳокама қилинди. «Қизил Октябрь», «Партия XXIV съезди» колхозларида далалар тобида суғорилмаганлиги таъкидланди. Оқибатда бу хўжаликларда ниҳолларнинг ривожи бошқа жойлардагидан бирмунча ортда қолган. Буни бартараф этиш учун кенгаш иштирокчилари биринчи культивацияни 15 майгача тугаллашни тавсия этдилар. Шундан сўнг қатор оралари чуқур юмшатилиши, ниҳоллар яганаланиши ва озиқлантирилиши кераклиги уқдирилди.

Наманган районидаги Свердлов номли колхоз раиси, СССР халқ депутати Абдураҳмон Абдураҳимовнинг фанга ихлоси жуда баланд. Шахсан унинг ташаббуси билан бу ерларда мутлақо янги ҳисобланган третикале экилди. Ғоят сerҳосил, бўйи 2 метрдан ҳам ошадиган бу паҳлавон экин маҳаллий шароитни ёқтириб қолди. Дастлабки ҳисоб-китобларга кўра 7 гектар майдоннинг ҳар гектаридан камида 100 центнердан ҳосил олиниши кутилмоқда.

Маълумоти бўйича иқтисодчи бўлган колхоз раиси барча бригада бошлиқларини хўжалик юритишнинг иқтисодий усулларини чуқур ўзлаштиришга ундамоқда. Жорий йилда барча майдонларга биринчи тип тола берадиган янги пахта нави — 9871-И нави жойлаштирилди. Икки гектар майдонга эса Хитой технологияси бўйича ғўза кўчатлари ўтказилди. Бу ниҳоллар қўлбола иссиқхоналарда ўстирилди. Ана шу иссиқхоналар бироз қайта жиҳозлангач ипак қурти боқишга мослаштирилди.

Ташаббускорнинг барча ишлари хамирдан қил суғургандай силлиқ кетаяпти деб айтиш қийин. Айниқса ғўза кўчатлари унинг ташвишини кўпайтирмоқда. Чунки бу ҳақда олимларнинг ҳеч қандай тавсиялари йўқ. Ниҳоллар қалинлиги, парвариши ва ҳоказолар ҳал этилмаган. Далага кўчирилган ниҳоллар ҳали амал олмасданоқ суғоришга муҳтож бўлиб турибди. Ҳолбуки, одатдаги ниҳолларни ҳозир суғориш ҳақида сўз ҳам бўлиши мумкин эмас. Хуллас, муаммолар кўп. Бироқ ташаббускорлар янгиликка дадил йўл очмоқдалар.

Фан ютуқларини ишлаб чиқаришга жорий этишда Норин, Уйчи ва бошқа қатор районлардаги кўпгина хўжаликлар ҳам жонбозлик кўрсатишаяпти. Афсуски, областда бунинг акси бўлаётган хўжаликлар ҳам бор. Задарё районидаги «Правда» колхози, «Украина», «Гигант» совхозлари шулар жумласидан. Бундай хўжаликлар Поп, Косонсой районларида ҳам учрайди.

Ҳозир республикада беданни пуштага экиш усули кенг ёйилмоқда. Наманганликлар эндиликда маккажўхорини ҳам эгатларнинг пуштасига экиш усулини синаб кўришаяптики, бу ўрганишга молик тажрибадир.

Жорий йилда 121 минг гектар майдоннинг 68 минг гектарига чигит ана шу усулда қадалди. Эгат олинаётганда тупроқ озиқлантирилди, экиш эса туксиз чигитни аниқ миқдорда ташлайдиган сеялкалар ёрдамида амалга оширилди. Фан ва ишлаб чиқаришнинг бундай қалин ҳамкорлиги бесамар кетмаслиги тайин. Мана бунинг илк белгиси: область пахтакорлари республикада биринчи бўлиб ҳамма майдонларда дуркун ва соғлом ниҳол олишга эришдилар. Бу албатта кузги хирмоннинг баракали бўлишидан далолат.

Р. НАЗАРОВ.

ИСТЕЪМОЛ БОЗОРИ МАНФААТЛАРИ ЙЎЛИДА

СССР божхона қоидаларига қўшимчалар кучга кирди, шу қўшимчалар турли кенг истеъмол ва озиқ-овқат маҳсулотларини Совет Иттифоқидан олиб чиқиб кетишни кескин чеклайди.

СССР Министрлар Совети ҳузуридаги давлат божхона назорати бош бошқармаси бошлиғининг ўринбосари В. Драгановнинг ТАСС мухбирига маълум қилишича, СССРда доимий яшайдиган ва хусусий ишлар билан чет элга, туристик сафарларга, дам олиш ва даволаниш учун борадиган гражданлар автомобиль аккумуляторлари, электр кабели ва симлари, слесарь-монтаж асбоблари, автопокришкалар, автомобиль эҳтиёт қисмлари, бинокорлик материаллари, мўйна ва мўйнадан тайёрланган маҳсулотлар, ҳамма турдаги газламалар, гиламлар, ошхона ва ётоқ ашёлари, рўзғор холодильниклари ва морозильниклари, велосипедлар, фотоаппаратлар ва фото ускуналари, рўзғор электр асбоблари, пилесослар, кир ювиш, тикиш ва тўқиш машиналари, рўзғор радиоэлектрон аппаратларини СССРдан олиб кетишлари мумкин эмаслиги. 1990 йил 10 майдан бошлаб белгилаб қўйилди.

Хусусий ишлар билан чет элга жўнаб кетадиган совет ва чет эл туристлари ҳамда кишиларининг СССРдан кофе, какао, доривор, осетра ва лосос балиқларининг икраси, гўшт ва гўшт маҳсулотлари, сариёғ, ўсимлик ёғи ва мойлар, тухум ва ундан тайёрланган маҳсулотлар, ҳар қандай тарзда ишланган балиқлар, балиқ ва қисқичбақасимонларнинг консервалари, ёнғоқ, қўзиқорин, асал, қанд-шакар ва кондитер маҳсулотлари, ёрма ва бошқа озиқ-овқат хом ашёсини олиб кетишлари тақиқланади.

Рўйхатга киритилмаган кенг истеъмол моллари сафарнинг мақсади, унинг муддати, йилнинг фаслини ҳисобга олиб шахсий фойдаланиш буюмлари сифатида, бундан ташқари ёдгорликлар ва совғалар тарзида бир киши ҳисобига жами қиймати 30 сўмликкача бир донадан ўтказилади. Оддий тарзда СССР чегарасидан ўтадиган гражданларнинг ҳар бир киши ҳисобига 10 сўмликкача ёдгорлик ва совғалари ўтказилади. Шу билан бирга озиқ-овқат маҳсулотлари ва сигареталар совға тариқасида СССРдан олиб кетилиши мумкин эмас.

Қоидаларда белгиланишича, хусусий ишлар билан, туристик сафарга, дам олиш ва даволаниш учун Польша, Венгрия, Руминия, Чехословакия, Югославияга борадиган СССР гражданларига бир киши ҳисобига жами қиймати 5 сўмликкача бўлган озиқ-овқат маҳсулотларини олиб кетишга ижозат берилди, олиб кетиш тақиқланган маҳсулотлар бундан мустаснодир. Чет элда доимий яшайдиган гражданларга ҳам шу қоида жорий этилади.

Доимий яшаш учун чет элга кўчиб кетаётган шахслар учун ёшидан қатъи назар ҳар киши ҳисобига жами қиймати 5 минг сўмликкача асил металлар ва тошлардан ясалган заргарлик буюмлари ва бошқа рўзғор буюмлари олиб кетишга ижозат берилади. Гражданларнинг шу тоифаси чет элда ишлаб чиқарилган мебелни олиб кетиши тақиқланган.

СССРдан автомобилда жўнаб кетиш пайтида бензин баки ҳажмидан ошмайдиган миқдорда ёнилғи-мойлаш материаллари ва қўшимча равишда (оддий тартибда чегарадан ўтадиган гражданларнинг транспорт воситаларидан ташқари) 20 литр ёнилғи олиб ўтишга йўл қўйилади.

СССРда чет эл валютасига сотиб олинган саноат ва озиқ-овқат моллари, шунингдек ёнилғи-мойлаш материаллари чекланмаган миқдорда ўтказилади.

В. Драганов шу қадар қаттиқ божхона қоидалари жорий этилишининг сабаблари ҳақида гапириб, бу чоралар совет истеъмол бозорини муҳофаза қилиш билан боғлиқ эканини таъкидлади. Кейинги вақтларда СССРдан камчил саноат ва озиқ-овқат молларини, шу жумладан чайқовчилик қилиш мақсадида олиб кетиш анча кўпайди, бу эса мамлакатнинг шусиз ҳам заиф истеъмол бозорини беқарорлаштирмоқда. Масалан, Мастиска чегара пунктининг (СССР билан Польша чегарасидаги) божхонасидагина 1990 йилнинг биринчи кварталида 9 мингтага яқин телевизор, 16 мингта тикув машинаси, 12 мингта кир ювиш машинаси, 170 тонна спиртли ичимликлар, 25 тонна сариёғ, 30 тонна қанд-шакар ушлаб қолинди. Бу моллар мусодара қилингани йўқ ва улар эгалари СССРга қайтганидан кейин уларнинг қўлига қайтариб берилади. Шу сабабли ушлаб қолинган молларнинг чегарада туриш муддати тўғрисида қарор қабул қилинди. Бу муддат 48 соат билан чекланган. Шу муддат тугагач, моллар сотиш учун савдо тармоғига берилади. Бу чоралар вақтинчалик тусда бўлиб, совет истеъмол бозорининг ҳолатига қараб қайта кўриб чиқилади.

(ТАСС).

АГРОСАНОАТ АХБОРОТИ

ҲАЛ ҚИЛУВЧИ БОСҚИЧДА

Сурхон воҳасининг жанубий районларида пилла қурти боқиш мавсуми ниҳоясига етмоқда: қуртлар пилла ўрай бошлади.

Бу ерда озуқа тайёрлаш тўғрисида камроқ қайғурадиган бўлиб қолдилар, лекин кунлар бирдан исиб кетиши билан янги ташвишлар ҳам юзага келди. Ҳозир ҳавонинг иссиқлик даражаси пилла қурти нормал ривожланиши учун зарур иссиқликдан 8—10 даража юқори бўлмоқда. Пиллачилар сўкчакларни муттасил шамоллатиб туришга алоҳида аҳамият беришмоқда, унчалик мураккаб бўлмаган мосламалар ёрдамида зарур намликни таъминлаб беришмоқда.

Пилла қуритиш қурилмаларининг ходимлари янги ҳосилни қабул қилиб олишга қаттиқ тайёргарлик кўришмоқда. Тарозилар, маҳсулотни дастлабки тарзда ишлаш ва сақлаш бинолари тартибга келтирилди. Чунки дастлабки пилла бир ҳафтадан кейиноқ олиб келина бошлайди.

Тоғли Бойсунда эса пилла қуртини боқишга эндигина киришдилар. Бир неча ўн қути пилла уруғи ҳали ҳам инкубаторларда сақланмоқда. Водий зонасидаги хўжаликлар аввалги йиллардаги каби бу гал ҳам фойдаланилмай қолган озуқа — тут баргини бойсунликлар билан баҳам кўришади.

ИЖАРА ФОЙДАЛИ ЭКАН

Балиқчи районидаги Ленин номли колхоз экскаватор машинисти Тожимурод Қирғизовнинг оила аъзолари шундай дейишмоқда. Бу оила ўтган йилнинг бошларида колхоздан ўнта қўйни ижарага олган эди. Ана шу қўйлар ўн биттага кўпайди. Шартномада келишиб олинганидек, ижарачилар ҳар бир бош қўй ҳисобидан колхозга йигирма икки килограммдан гўшт ва уч килограммдан жун топширдилар. Барча сарф-харажатлар ҳисоб-китоб қилиб бўлингач, оилага қиймати бир ярим минг сўмдан кўпроқ бўлган бешта қўй қолганлиги маълум бўлди. Ижарачилар ана шунча маблағ ишлаб топишди.

Бошқа ижарачи — Юсуфжон Расулов ҳам меҳнатни ташкил этишнинг янги шаклини жуда фойдали деб ҳисобламоқда.

— Биз ўтган йили колхоздан ўн саккизта қўй олгандик, — дейди у. — Шартномавий мажбуриятларнинг ҳаммасини бажардик, энди бизга ўндан ортиқ жонивор қолди. Бу баҳорда ҳар совлиқдан биттадан қўзи олдик.

Ижара колхозчиларгагина эмас, хўжаликка ҳам фойдалидир. Жамоат подаларини 65 нафар ижарачи ўртасида тақсимлаб берилиши илгари зарар келтираётган қўйчиликни фойда келтирадиган соҳага айлантириш имконини берди. Колхоз узоқ йиллар мобайнида илк бор қўй гўшти етиштириш ва жун топшириш планини бажарди. Қўтонлар қурилди, чорвадорлар ем-хашак билан таъминландилар, қўйларга ветеринария ёрдами кўрсатилди. Бу йилги қишлов ҳам талафотсиз якунланди: қўйчилик бўйича тайёрланадиган ҳисоботлардан ниҳоят «мажбурий сўйилди» деган банд йўқолди.

(ЎзТАГ).

ИШОНЧЛИ ЁРДАМЧИ

Сирдарё вилоятининг электр тармоқлари корхонасида бошқарувнинг автоматлашган системаси жорий этилди. У ахборотларнинг ўз вақтида пишиқ-пухта, аниқ берилишига, қўйилган вазифалар тезда ҳал қилинишига кафолат беради.

Бошқарувнинг автоматлашган системаси мажмуига программ таъминоти бўлган еттита электрон ҳисоблаш машинаси киради. Электроника электр тармоқлари ҳолатини ўз назоратига олди, ҳар қандай носозликлар ҳақида шу заҳотиёқ хабар қилади. Бу ерда истиқболда телемеханика ҳам жорий этилади. У бошқарувнинг автоматлашган системаси билан биргаликда кичик станциялар пухта ишлашини таъминлайди.

(ЎзТАГ).

Совет Социалистик Республикалари Иттифоқининг қонуни

СПИД билан касалланишнинг олдини олиш тўғрисида

1-модда. СССР гражданларининг, шунингдек СССР территориясида яшаётган ёки турган чет эл гражданларининг ва гражданлиги бўлмаган шахсларнинг инсоннинг касалликка қарши курашиш қобилиятини йўқотиш вируси юққанлигини (СПИД билан касалланганлигини) тиббий кўрикдан, шу жумладан исми-шарифини айтмай, текширувдан ўтиш ҳуқуқи таъминланади. Соғлиқни сақлаш идоралари ва муассасалари текширилувчи учун ҳам, табобат ходимлари учун ҳам шундай текширишнинг хавфсизлигини таъминлашга мажбурдирлар.

2-модда. Ушбу Қонунда белгиланган тартибда текширувдан ўтган шахслар одамнинг касалликка қарши курашиш қобилиятини йўқотиш вируси юққанлиги (СПИД билан касалланганлиги) тўғрисида маълумот олинган тақдирда соғлиқни сақлаш идоралари ва муассасалари томонидан ушбу касаллик тарқалишининг олдини олиш чораларига риоя этиш зарурлиги ҳамда бошқа шахсга вирус юқтириш хавфини атайлаб келтириб чиқарганлик ва юқтирганлик учун жиноий жавобгарлик ҳақида ёзма тарзда огоҳлантирилади.

3-модда. СССР гражданлари, шунингдек СССР территориясида яшаётган ёки турган чет эл гражданлари ва гражданлиги бўлмаган шахслар, башарти мазкур шахслар одамнинг касалликка қарши курашиш қобилиятини йўқотиш вируси юққан, деб тахмин қилиш учун етарли асослар бўлган тақдирда, соғлиқни сақлаш идоралари ёки муассасаларининг қарорига биноан тиббий текширувдан ўтишга мажбурдирлар.

Вирус юққанлиги аниқланган тақдирда мазкур шахслар касалликнинг олдини олиш мақсадида кузатиб борилиши лозим.

Текширувдан ўтказиш ва касалланишнинг олдини олиш мақсадидаги кузатиш қоидалари СССР Соғлиқни сақлаш министрлиги томонидан ушбу Қонуннинг қоидаларига мувофиқ белгиланади ҳамда матбуотда эълон қилиниши ва танишиш учун ошкора бўлиши керак.

4-модда. Соғлиқни сақлаш идоралари ёки муассасалари томонидан тиббий текширишдан ўтказиш ёки касалланишнинг олдини олиш мақсадида кузатиш тўғрисида қарор қабул қилинган шахслар уларнинг ёзма чақирувига биноан соғлиқни сақлаш идоралари ёки муассасаларига келишга мажбурдирлар.

СССР гражданлари, шунингдек СССР территориясида доимо яшайдиган гражданлиги бўлмаган шахслар текширувдан ўтиш ёки касалланишнинг олдини олиш мақсадида кузатиш учун узрли сабабсиз келмаганлари тақдирда прокурорнинг ижозати билан соғлиқни сақлаш муассасаларининг ходимлари томонидан, зарурат бўлган ҳолларда мазкур гражданлар яшаётган ёки турган жойдаги милиция идораларининг кўмаги билан мазкур муассасаларга келтирилади.

Текширилувчи киши соғлиқни сақлаш идоралари ёки муассасаларининг қарорига рози бўлмаган тақдирда у юқори соғлиқни сақлаш идорасига ёки судга мурожаат қилиши мумкин.

5-модда. Чет эл гражданлари ёки гражданлиги бўлмаган шахслар текширувдан ўтишдан ёки касалланишнинг олдини олиш мақсадида кузатишдан бўйин товлаган тақдирда «СССРдаги чет эл гражданларининг ҳуқуқий ҳолати тўғрисида»ги 1981 йил 24 июнда қабул қилинган СССР Қонунининг 31-моддаси биринчи қисми иккинчи бандига мувофиқ СССРдан чиқариб юборилиши мумкин.

СССР территориясида дипломатия имтиёзлари ва иммунитетларидан фойдаланувчи чет эл дипломатия ваколатхоналари ва консуллик муассасаларининг дипломатия ходимлари ҳамда бошқа шахслар уларнинг розилиги билангина одамнинг касалликка қарши курашиш қобилиятини йўқотиш вируси юққанлиги ёки юқмаганлиги (СПИД билан касалланганлиги) хусусида текширувдан ўтказилиши мумкин. СССР Соғлиқни сақлаш министрлиги шундай шахсларга текширувдан ўтишни таклиф қилишдан аввал буни СССР Ташқи ишлар министрлиги билан келишиб олади.

6-модда. Ўзида СПИД касаллиги борлигини билган шахс томонидан бошқа шахсни атайлаб касалланиш хавфи остига қўйиши ёки одамнинг касалликка қарши курашиш қобилиятини йўқотиш вирусини юқтирганлиги жиноий жавобгарликка тортишга олиб боради.

7-модда. Ўз вазифаларини бажариш муносабати билан одамнинг касалликка қарши курашиш қобилиятини йўқотиш вируси юққанлиги (СПИД билан касалланганлиги) тўғрисида тиббий текширишдан ўтказиш тўғрисидаги маълумотлардан ва унинг натижаларидан хабардор бўлган табобат ходимлари ва бошқа шахслар бу маълумотларни сир тутишга мажбурдирлар.

8-модда. СССР гражданлари ва СССР территориясида доимий яшовчи гражданлиги бўлмаган шахслар одамнинг касалликка қарши курашиш қобилиятини йўқотиш вируси юққан (СПИД билан касалланган) тақдирда, тиббий ва ижтимоий ёрдам олиш ҳуқуқига эгадирлар.

Уларнинг даволаниш жойига бепул бориши ва қайтиб келиши, шунингдек амбулатория шароитида даволаниш учун текин дори олиши таъминланади. Ота-оналар ёки уларнинг ўрнини босувчи шахслар кичик ёшли (14 ёшгача) бўлган болалар билан стационарларда бирга бўлиш ҳуқуқига эгадирлар, улар даволаниш муддатида ишдан озод этилади ва бунинг учун иш жойидан меҳнат фаолиятини вақтинча йўқотганлик нафақаси тўланади.

Одамнинг касалликка қарши курашиш қобилиятини йўқотиш вируси юққан ёки СПИД билан касалланган шахслар учун ССР Иттифоқи ва иттифоқдош республикаларнинг қонунларида бошқа имтиёзлар ҳам белгилаб қўйилиши мумкин.

Бундай шахслар фақат вирус ташувчилар бўлганликлари ёки СПИД билан касалланганликлари асосида уларнинг ишдан бўшатилишига, ишга қабул этишдан, даволаш муассасаларига ва ўқув юртларига қабул қилишдан, болаларни мактабгача тарбия муассасаларига қабул қилишдан бош тортишга, шунингдек бошқа ҳуқуқларни камситишга ва бундай шахсларнинг қонуний манфаатларини чеклашга ҳам, шунингдек вирус юққан киши ота-оналарининг ва ёру биродарларининг уй-жой ҳуқуқлари ҳамда бошқа ҳуқуқ ва қонуний манфаатлари камситилишига ҳам йўл қўйилмайди.

9-модда. Табобат ишларини бажариш натижасида вирус юққан СССР гражданлари учун ССР Иттифоқи ва иттифоқдош республикаларнинг қонунларида кўзда тутилган тартибда пенсия таъминоти белгиланади.

10-модда. Табобат ва доришунослик ходимларининг хизмат вазифасини ўташ чоғида одамнинг касалликка қарши курашиш қобилиятини йўқотиш вируси юқиши касб касалликлари жумласига киради.

Совет Социалистик Республикалари Иттифоқининг президенти

М. ГОРБАЧЕВ.

Москва, Кремль. 1990 йил 23 апрель.

СССР Олий Советининг қарори

«СПИД БИЛАН КАСАЛЛАНИШНИНГ ОЛДИНИ ОЛИШ ТЎҒРИСИДА»ГИ СССР ҚОНУНИНИ КУЧГА КИРИТИШ ТАРТИБИ ҲАҚИДА

«СПИД билан касалланишнинг олдини олиш тўғрисида»ги СССР Қонуни қабул қилинганлиги муносабати билан СССР Олий Совети **қарор қилади:**

1. СССР Министрлар Советига СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари раҳбарлик қилувчи СССРда СПИД билан касалланишга қарши кураш ҳукумат комиссиясини тузиб, унинг зиммасига СССРда СПИД билан касалланишга қарши кураш тадбирларини ташкил этиш ва амалга ошириш вазифасини юклаш топширилсин.

2. Ҳукумат комиссияси 1990 йилда СССРда СПИД билан касалланишга қарши курашга доир давлат программасини ишлаб чиқсин, унда биринчи навбатда илмий-тадқиқот ишларининг моддий-техника таъминоти, бу ишларни пул билан таъминлаш, аҳолини билимлардан хабардор қилиш ва маънавий жиҳатдан тарбиялаш масалаларини кўзда тутсин.

3. СССР Министрлар Совети одамнинг касалликка қарши кураш қобилиятини йўқотиш вируси юқиши (СПИД билан касалланиши)нинг олдини олиш ва унинг тарқалишини чеклашга қаратилган халқаро ҳамкорликни кучайтириш юзасидан зарур чораларни кўрсин.

4. Ушбу Қонуннинг амал қилишини ҳамда гражданларнинг ҳаёти ва саломатлигини муҳофаза қилишни таъминлаш учун иттифоқдош республикаларнинг Олий Советларига табобат ва доришунослик ходими ўз касб мажбуриятларини тегишлича бажармаганлиги, шунингдек врачлик сирини ошкор этганлик учун жиноий жавобгарликни белгилаб қўйиш тавсия этилсин.

5. СССР Олий Совети Президиумининг 1987 йил 25 августда қабул қилган «СПИД вируси юқишининг олдини олиш чоралари тўғрисида»ги Фармони (СССР Олий Совети Ахборотномаси, 1987 йил, № 34, 560-модда)нинг кириш қисми ва 1-, 4 ва 5-моддалари ўз кучини йўқотган деб ҳисоблансин.

6. СССР Министрлар Советига уч ой муддат ичида одамнинг касалликка қарши кураш қобилиятини йўқотиш вируси юққан шахсларнинг ёки СПИД касалига учраганларнинг ижтимоий ҳимояланишини таъминлаш чора-тадбирларини белгилаш топширилсин.

7. Оммавий ахборот воситалари болалар ва ўсмирларни ахлоқий тарбиялаш ишидаги масъулиятни кучайтирсин.

8. Ушбу Қонун 1991 йил 1 январдан кучга киритилсин.

СССР Олий Советининг раиси

А. ЛУКЬЯНОВ.

Москва, Кремль.
1990 йил 23 апрель.

Совет Социалистик Республикалари Иттифоқининг қонуни

ССР ИТТИФОҚИ ВА ИТТИФОҚДОШ РЕСПУБЛИКАЛАРНИНГ СОҒЛИҚНИ САҚЛАШ ТЎҒРИСИДАГИ ҚОНУН АСОСЛАРИГА ҚЎШИМЧАЛАР КИРИТИШ ҲАҚИДА

Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи Олий Совети **қарор қилади:**

ССР Иттифоқи ва иттифоқдош республикаларнинг соғлиқни сақлаш тўғрисидаги Қонун асосларига (СССР Олий Советининг Ахборотномаси, 1969 йил, № 52, 466-модда; 1979 йил, № 25, 438-модда) қуйидаги қўшимчалар киритилсин:

16-модданинг биринчи қисмидаги «Касалликлар тўғрисидаги маълумотлар» сўзларидан кейин «тиббий кўрик» (текшириш) сўзлари билан тўлдирилсин.

Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи президенти

М. ГОРБАЧЕВ.

Москва, Кремль.
1990 йил 23 апрель.

КАРАМ УЗИШ ҚИЗҒИН

Сўлим баҳор нафаси уфуриб турган оппоқ тонг палласи. Тундаги ёмғирдан сўнг борлиқ янада яшнаб кетган. Қуёш тоғлар ортидан аста бош кўтармоқда. Уфққа туташ бепоён далаларнинг тароватн ўзгача. Яратиш ишқи билан яшаётган азамат деҳқонларнинг қўли-қўлига тегмайди.

Бундай ажиб манзарани Ангор районидаги «Ангор» совхози далаларида ҳам кўриш мумкин. Ноз-неъмат бунёдкорлари бу йил эртанги сабзавот экинларидан мўл ҳосил етиштирдилар. Далаларда карам узиш қизғин. Марказий Россия, Узоқ Шарқ ва Сибирь ўлкаларига 900 тоннадан зиёд сархил маҳсулот жўнатилди.

— Хўжалигимиз сабзавотчилик бўйича тўла оила пудратига ўтган, — дейди звено бошлиғи Саттор Йўллиев. — Бу илғор усул ҳам деҳқонга, ҳам хўжаликка фойдали эканлиги амалда исботланди. Оилавий бўлиб меҳнат қилишнинг афзаллик томони шундаки, ҳар бир деҳқоннинг уйига бориб ишга чақириш, ортиқча тергашларга ўрин қолмайди. У ўзига қулай бўлган пайтда онласи билан далага чиқаверади. Бажарилган ишнинг сифатини текширишга ҳам ҳожат йўқ. Чунки деҳқон пировард натижадан манфаатдор. Шунинг учун у сидқидилдан ишлайди. Ҳосилнинг бир мисқоли ҳам нобуд бўлишига йўл қўймайди.

Звено бошлиғи ҳақ. Илғор усулни ҳамма жойда кенг жорий этмай туриб, Озиқ-овқат программасини муваффақиятли бажариш қийин.

И. АЛИМОВ.

СУРАТДА: совхоз бош агрономи Хуррам Маматмўминов, илғор сабзавоткорлар — ака-ука Чори ва Рустам Йўллиев.

И. ХЎЖАЕВ олган сурат.

(ЎзТАГ).

УРУҒЛИК ПИЛЛА

КПСС XXVIII съезди бўлиб ўтадиган йилда давлатга 113 тонна кумуш тола топшириш район пиллачиларининг шиорига айланди. Шу мақсадда хўжаликларда 2.790 та звено тузилиб, ипак қурти парвариши қизғин давом эттирилмоқда. Биринчи бор «Малик» совхозида уруғлик пилла етиштирилаяпти. Айни пайтда даста ҳозирлаш авжида. Намуна кўрсатаётганлар қаторида «Ўзбекистон», «Коммунизм», Охунбобоев номли, Ильич номли, Ленин номли колхозларнинг миришкор деҳқонлари бор.

Қ. ҲОЖИЕВ.
А. БУРЛИЕВ.

Сирдарё райони.

ХУШХАБАРЛАР

«Узавторемонт» бирлашмасининг конструкторлик технология бюроси мутахассислари ишлаб чиққан сайқаллаш мосламаси автомобиль олд ойнасининг шаффофлигини тиклашга ёрдам беради. Унинг ёрдамида саноқли дақиқаларда ойнанинг хиралигини ва майда дарзларни йўқотиш мумкин. Янгилик Тошкентдаги 5-авторемонт заводида жорий этилди ва яхши ишлаб турибди.

* * *

Самарқанддаги «Союзтвердосплав» тажриба заводининг ишчилари уч хил таомдан иборат тушлик учун энди бир тийин ҳам сарфлашмаяпти. Овқат пулини тўлашни корхона ўз зиммасига олди. Ошхона учун маблағ ижтимоий ривожланиш фондидан сарфланаяпти. Завод меҳнаткашлари дастурхонида йил давомида янги узилган сабзавот ва мевалар бўлади.

* * *

Чустдаги 57-автотранспорт корхонасининг ҳайдовчилари рейсга яхши кайфият билан чиқишмоқда. Автотранспорт корхонаси раҳбарияти ва меҳнат коллективи кенгаши автомобилчиларнинг тўлақонли меҳнат қилиши ва дам олиши учун шароит яратиб берган. Бу ердаги сауна, чойхона ва кичик новвойхона улар хизматида. Буларнинг ҳаммаси коллектив ўтган йил иш якунларига кўра олган даромад ҳисобидан хўжалик усулида бунёд этилган.

* * *

Қўнғирот локомотив депоси меҳнаткашлари янги сут ва гўшт ола бошлашди. Бу озиқ-овқат маҳсулотлари энг арзон нархларда ёрдамчи хўжаликдан келтирилаяпти. Бу ерда бир неча ўнта соғин сигир, новвослар боқилаяпти. Темирйўлчиларнинг ёрдамчи хўжалиги ем-хашак билан яхши таъминланган. Бу йил ёрдамчи хўжаликда сут-товар фермаси учун капитал бино қуришга қарор қилинган. Маҳсулотнинг бир қисми депо ошхонасига келтирилмоқда.

(ЎзТАГ).

ҚАЙТА ҚУРИШ ЖОНКУЯРЛАРИ

МЕЪМОР

У ишга қизиқиб кетганидан вақтнинг алламаҳал бўлиб қолганини ҳам сезмади. Ўзи доим шунақа бўлади: уйга барвақтроқ қайтаман, деб келади-ю, юмушларга кўмилиб, ҳамма нарсани унутади. Бу сафар ҳам соат тўққиздан ошганда уйига отланди. Қабулхонада ийманиб турган йигитчани кўриб ҳайрон бўлди.

— Мени кутиб турганмидингиз?

— Ҳа...

— Марҳамат, ичкарига киринг.

Директор талабани хонасига таклиф этди.

— Мени тўғри тушунинг, — деди йигитча остонадаёқ. — Домламизни ҳам, қурувчиларни ҳам асло ёмонлаш ниятим йўқ. Фақат иморат рисоладагидек бўлса дейман. Бугун бетон йўқ десак, эртага плита етишмаса... Лойиҳага ўзгартиш киритаверсак оқибати нима бўлади? Иморатлар худди чала туғилган гўдакдай майиб-мажруҳ бўлиб қолмайдими?

Ибодулла кўзлари чақнаб турган йигитчанинг елкасига оҳиста қўл ташлади.

— Қани, бир бошдан гапириб бер-чи?

— Колхоз консерва цехи лойиҳасини тайёрлаяпман, — деди талаба директорнинг муомаласидан дадиллашиб. — Буюртмачилар талаби билан лойиҳага икки карра ўзгартиш киритдим. Қурилиш материаллари етишмайди, деб яна бошимни қотиришаяпти. Диплом раҳбаримизга айтсам:

— Лўлининг эшагини суғор, пулини ол, — дейди.

— Менга бунақа пулнинг кераги йўқ. Ўзингиз ўйланг, агар Хивани қурган меъмор оҳак, ғишт етишмайди деса нима бўларди. Хўш, қадимий Бухоро, юрт сайқали Самарқанднинг ҳоли не кечарди.

Ибодулла ҳаяжондан юзи бўғриқиб турган йигитчага ажиб меҳр билан тикилди. Кўз олдидан таниш-нотаниш чеҳралар, дилни ларзага солувчи воқеалар бир-бир ўта бошлади... Урганч шаҳар бош архитектори лавозимига эндигина тайинланган кунлари эди. Энг катта қурилишлардан бирида шу пайтгача асло кўрилмаган ҳол юз берди. Янги бош меъмор ур-сур билан қурилаётган иншоотда ишни тўхтатиб қўйди. Ҳамма ҳайрон. Шаҳарда миш-миш тарқалди. Биров у дейди, биров бу. Ибодулла Бойжоновни эртасига шаҳар партия комитетига чақиришди.

— Бу нимаси?! — деди биринчи котиб. — Қонунни пеш қилиб қурилишни тўхтатиб қўяверсак иш битадими.

— План нима бўлади? Ахир иморатни шу ойда ишга тушириш шарт. Қолаверса бинокорларга бериладиган маош, мукофотни қаердан оламиз? — деди қурилиш бошлиғи куюниб. — Сиз эса нуқул цемент сифатсиз дейсиз. Яхшисини топиб беринг унда!

Ибодулла кўнди. Лекин тун бўйи мижжа қоқмади. Ахир қачонгача меъморлар қурувчиларнинг этагида юради. Уларнинг хоҳиш-иродасига қараб иш тутади. Хўш, мендан кетгунча, эгасига етгунча қабилида қурилган иморатлардан кимга наф? Қурилишда меъморлик назорати бўлмаса унда бу касбга не ҳожат?

Телефон жиринглади. Ибодулла сергак тортди.

— Эшитаман.

— Ибодулла Самандарович, цемент топилди. Топдим ўша 200 маркалисини, — деди дарёдай тошиб қурилиш бошлиғи. — Бир вагон келтирдик.

Ибодулла қушдай енгил тортди.

— Раҳмат ака, минг раҳмат, — деди ёш боладай қувониб.

— Э, арзимайди, ука. Ахир бу бизнинг вазифамиз. Аммо сизга қойилман. Бинокор борки ҳаракатга тушиб қолди.

Илм даргоҳи ўқитувчиси Неля Гаёзова у ҳақда шундай дейди:

— Ибодулла Бойжонов изланувчан, тадбиркор раҳбар. Унинг ташаббуси билан қисқа вақт ичида техникум қошида «Лойиҳачи» ва «Қурувчи» кооперативлари ташкил этилиб, йилига 200 минг сўм самара бермоқда. Жумҳуриятда биринчи бўлиб талабалар шартнома асосида диплом ишини тайёрламоқдалар. Энг асосийси: лойиҳаларни тайёрлаш муддатлари 5—6 баравар қисқарди.

— Урганч қурилиш техникуми республикамиздаги йирик тажриба мактабларидан бирига айланди. — дейди муаллим Х. Фатхуллаев. — Яқинда Бухоро, Андижон, Марғилон, Нукус қурилиш техникумларидан ҳамкасбларимиз келиб, ишимиз билан танишиб кетишди. Ибодулла Бойжонов ташаббуси билан бошланган кадрларни шартнома бўйича тайёрлаш усулига Иттифоқдаги кўплаб турдош коллектив вакиллари қизиқиш билан қарамоқдалар. Ҳозир техникум базасида тўла хўжалик ҳисоби бўйича ишловчи архитекторлар ва қурилиш инженерлари тайёрлаш институтини очишга тараддуд кўрилаяпти.

Ибодулла Бойжоновни мактаб партасидан биламан. Журналистлик сўқмоқлари мени тез-тез у билан учраштириб туради. Шаҳар кўчаларида кезиб юрибмиз. Ибодулла бир-биридан муҳташам ва кўркам иморатларга ажиб бир ташналик, меҳр ва муҳаббат билан тикилади. Худди узукка қош қўйгандек шаҳар марказига ярашиб турган иморатларга тикиларкан мийиғида кулиб қўяди. Ҳув ана, Огаҳий номли вилоят музикали драма ва комедия театри, нариroқда эса «Хоразм» кинотеатри, «Интурист» меҳмонхонаси бинолари. Дарвоқе, «Интурист» меҳмонхонаси қурилиши ҳақида.

Кунлардан бир куни Ибодулла қўнғироқ қилди.

— Дам олишга кетяпман.

Эртасига уни меҳмонхона қурилиши штаби йиғилишида учратдим.

— Ҳали кетмадингми?

— Бугун эрталаб шаҳар ижрокомига чақиришди. Қурилишдаги камчиликларни тугатиш юзасидан ёзган ахборотимни қўлимга тутқазиб, ишга ўзингиз бош бўлинг, дейишди.

— Дам олиш-чи?

— Пенсияга ҳали анча вақт бор-ку, — деди у кулиб.

Ибодулла соатига қаради:

— Кечирасан, талабалар билан учрашувга боришим керак...

Ҳ. РАҲМОНОВ,
«Қишлоқ ҳақиқати» мухбири.

КОШОНА ҚАД РОСТЛАМОҚДА

Ҳазорасп район марказида маданият саройи қурилиши авж олмоқда. Бунда «Туямуюнгидрострой» бошқармасига қарашли 2-кўчма механизациялашган колонна ишчилари ғайрат кўрсатмоқдалар. Кошона 3,5 гектар майдонда қад ростлайди. Ўтган йили май ойида қурилиши бошланган бу объектда йил охиригача пландаги 200 минг сўмлик ўрнига 245 минг сўмлик иш бажарилди. Бу йил эса 800 минг сўмлик бунёдкорлик ишини амалга ошириш кўзда тутилган. Шу боисдан қурилиш кўлами тобора кенгайиб бормоқда.

— Маданият саройи қуриб битказилгач, у айни вақтда 700 кишига хизмат кўрсатади, — дейди 2-участка бошлиғи вазифасини бажарувчи Болтабой Иноятов. — Бу кошона ўзининг баланд ва ноёб нақшин ҳашамини кўз-кўз қилади. Бу қурилиш областдаги бошқа маданият саройларидан тубдан фарқ қилади.

Мусахон Ёқубов бошлиқ 15 кишилик бригада бунёдкорлари катта ҳажмдаги ишларни бажариш учун зарбдорчасига меҳнат қилишаяпти, қурувчиларга ҳамоҳанг ва мададкор бўлган автотранспортчилар кучи билан 23 минг кубометр ҳажмда тупроқ келтирилди.

Кошона — Ҳазораспнинг кўрки бўлишига, районда маданий хизмат кўрсатиш яхшиланишига имкон яратишига ҳамманинг имони комил.

И. СОБИРОВ.

ИҚТИСОДИЁТ ЖАБҲАСИДА

АМАЛИЙ ҲАМКОРЛИК

Олмалиқ кон-металлургия комбинатига қарашли мис эритиш заводи эритиш-прокат цехининг коллективи тақчил маҳсулот ишлаб чиқара бошлади. Бу ерда қудратли стан фойдаланишга топширилди.

Мис қуювчилар илгари ҳам чивиқ тайёрлашарди. Лекин кам қувватли стан, эскириб қолган технология уни юқори сифатли қилиб тайёрлаш имконини бермасди. Сифатсиз маҳсулот чиқарилар, коллектив эса миллионлаб сўм йўқотарди. Ёрдам сўраб иттифоқ министрлигига мурожаат қилишдан наф бўлмади. Янги иқтисодий муносабатлар олмалиқликларга бу мураккаб вазиятдан чиқиш йўлини кўрсатди.

Улар зарур қурилмалар ишлаб чиқаришга ихтисослашган олмаоталик машинасозлар билан амалий ҳамкорлик ва ўзаро ёрдам тўғрисида келишиб олдилар. Олмалиқ кон-металлургия комбинатининг коллективи Сибирдаги бир қанча алюминий заводлари учун қозоғистонликлар планига киритилган эҳтиёт қисмлар тайёрлашни ўз зиммасига олди. Олмаоталик ишчилар бунинг эвазига графикдан ташқари стан тайёрлаб бериш мажбуриятини олдилар. Томонлар ўз зиммаларига олган мажбуриятларини муваффақиятли бажардилар.

Энди Олмалиқ кон-металлургия комбинатида халқ хўжалигининг турли тармоқларида кенг фойдаланиладиган чивиқ мунтазам ишлаб чиқарила бошланди. Бу коллективга барқарор даромадни ҳам таъминлайди, тўла хўжалик ҳисоби ва ўзини ўзи пул билан таъминлаш шароитида ишлаганида айниқса муҳимдир.

ҒАЛАБА МУБОРАК, БРИГАДА

Шарқий Қурама геология-разведка экспедициясининг Юсуп Боғиев бошлиқ бригадаси бурғиловчилари қўшалоқ байрамни нишонладилар. Иш якунларига кўра, ўтган йили бу коллектив Бутуниттифоқ социалистик мусобақа ғолиби деб топилган эди. Май ойи бошларида эса бригада беш йиллик топшириқни муддатидан илгари бажарди. Бригада бошлиғига эса «СССР Геология министрлигининг энг яхши устаси» номи берилди.

Мазкур коллектив кейинги йиллар мобайнида мусобақадаги совринли ўринларни мустаҳкам эгаллаб келмоқда. Ишчилар фақат ўтган йилнинг ўзида 9,5 минг метрдан зиёд қудуқ қазидилар. Бу — план кўрсаткичларидан деярли икки баравар кўпдир. Бригадага энг мураккаб участкаларда ишлаш топширилади. Бу ерда юксак профессионал маҳорат, ҳар бир ишчи бир-бирининг ўрнини босаолиши, техникадан оқилона фойдаланиш ҳисобига жадал суръатларга эришилмоқда. Бурғиловчилар ўзларининг ўтган йилги рекордларини ҳам ортда қолдириб, ўн минг метр қудуқ қазиш кўрсаткичига эришишга аҳд қилдилар.

ГРАФИК АСОСИДА

Республика автокорхоналари энди резина-техника буюмлари тақчиллигидан қийналишмаяпти. «Узремшина» ишлаб чиқариш бирлашмаси ходимлари тўрт ойлик планни анча ошиғи билан бажариб, бу мушкулотни бартараф этдилар. Бирлашма корхоналарига 73,4 мингта шинани ремонт қилиш топширилган эди, улар 80 мингдан зиёд ғилдиракни янгилаб бердилар.

Тошкентдаги 9-шина ремонт қилиш заводи ишчилари яхши меҳнат қилдилар. Улар деярли юз минг сўмлик маҳсулот тайёрладилар.

Уларнинг самарқандлик ҳамкасблари ҳам шундай маром билан ишламоқдалар. Улар 37 мингтадан зиёд автомобиль шинасини ремонт қилдилар. Уларни тиклашнинг прогрессив технологияси «автомобиль пойабзали»дан фойдаланиш муддатини анча узайтиради.

БИНОЛАР — ДАВЛАТ МУҲОФАЗАСИДА

Халқ депутатлари Самарқанд шаҳар Совети маданий ва тарихий қимматга эга бўлган бинолар рўйхатини қайта кўриб чиқди. Уларнинг сони энди 251 тага етди.

Агар илгари кўҳна шаҳар марказидаги меъморчилик ансамблларигина давлат муҳофазасига олинган бўлса, энди улар қаторига бир қарашда кўзга ташланмайдигандек, лекин Самарқанднинг алоҳида бир қиёфасини вужудга келтирадиган бинолар ҳам қўшилди. Масалан, шаҳарнинг тарихий қисмида жойлашган қадимий карвонсарой ва шарқ ҳаммоми шундай бинолардандир. Ўтган аср ўрталарида ва охирларида қурилган иморатлар ҳам рўйхатга киритилди.

Давлат муҳофазасига олинган бинолар капитал ремонт қилинади. Бу мақсадлар учун маблағ шаҳар ва йирик саноат корхоналари бюджетидан ажратилади.

ҚИЙИНЧИЛИККА ҚАРАМАЙ

Сунъий иплар ўз вақтида етказиб турилмаганлиги туфайли ишлаб чиқаришдаги туриб қолишлар сал бўлмаса Қўқон пайпоқ тўқиш бирлашмаси цехларидаги ишни тўхтатиб қўяй деди. Бу ерда шартнома мажбуриятларини бажариш учун ишлаб чиқариш шошилинч тарзда ип калавага мослаштирилди. Бундай ип бирлашманинг ўзида тайёрланади.

Иккинчи тўқиш цехига жуда қийин бўлди. Лекин бошқа участкалардаги каби бу ерда ҳам қийинчиликлар муваффақиятли бартараф этилди. Топшириқда белгиланганидан ташқари 469 минг сўмлик тақчил маҳсулот тайёрланди. Пландан ташқари қарийб 45 минг сўм даромад олинди. «Н» индексли маҳсулот ишлаб чиқариш топшириғи ҳам бажарилди.

(ЎзТАГ).

БЕЗОРИЛИК ХУРУЖИ

7 май куни Москва вақти билан соат 17 да Ғарбий Қозоғистон темир йўлининг Каравулкелди станциясида Москвадан Самарқандга кетаётган 98-поездга безориларча ҳужум қилинди. Бир гуруҳ маст-аласт ёшлар поезд тўхтаб турган вақтда вагонларни тошбўрон қилишди, составга қарата ов милтиғидан икки марта ўқ узилди. Проводниклар бригадаси ва поезд йўловчилари безориларга қаршилик кўрсатишди — улардан икки киши ушланиб, маҳаллий милицияга топширилди. Ҳайрият, қурбонлар бўлмади.

Афсуски, бундай ҳодиса биринчи бор юз бериши эмас. Бутун йўл давомида поездлар хавфсизлиги қачон таъминланади, деган савол туғилади. Бу саволга ҳуқуқни муҳофаза қилиш органларининг ходимлари жавоб беришлари керак.

Мамлакатнинг «қалтис нуқталаридан» биз миллатлараро заминдаги оммавий тартибсизликларга ва бебошликларга дахлдор бўлган «муайян доиралар» ҳақида неча марталаб ёзган эдик. Бироқ, одатда, сиёсатчилар ҳам, терговчилар ҳам: яхши қўшничиликни бузишда, қон тўкишда, хонадонларнинг оёқ ости қилинишида айнан ким айбдор, деган асосий саволга жавоб берганлари йўқ.

Душанбедаги воқеалар «муайян доиралар»нинг исмшарифлари ҳам, лавозимлари ҳам борлигини кўрсатди...

УМИД ҚЎНҒИРОҚЛАРИ

● ОЛОМОН «ЙЎҚОЛСИН!» ДЕБ НАЪРА ТОРТДИ, УНГА КИМ КЎРСАТМА БЕРИБ ТУРДИ? ● «МИЛЛИЙ КОМИТЕТ» ВА УНИНГ РАҲБАРЛАРИ

1. ИСЁН

Шаҳарда бирон-бир даҳшатли кор-ҳол рўй беришини, ҳамма демаганимизда ҳам, кўпчилик билар эди. Жумҳуриятнинг биринчи раҳбарларидан тортиб, бошланғич синф ўқувчиларининг кўнглига ғулғула тушган эди. Оталар ишдан уйга қайтишар экан, бир бало бўлади-ёв деб уф тортиб қўйишар, ишхоналардаги гаплардан сўз очишарди... Оналар эса дарвозаларига ғалати аломатлар чизиб кетилганлигини тўсатдан кўриб қолишарди: баъзи хонадонларнинг эшигига ислом динининг ярим ой тасвири, баъзиларга бутлар, бошқа бир дарвозаларга эса бош суяги билан суяклар тасвири чизиб кетилган эди. Болалар газета сарлавҳаларидан қирқиб олинган ҳарфлардан ёзилган варақаларни олиб келиб қолишди: «Сиз 20 мартга қадар Тожикистон заминидан чиқиб кетишингиз керак. Миллий ислом фронти». Шаҳар узра хавф-хатар кўланкаси пайдо бўлган эди. Барча таҳликага тушиб, нимадир рўй беришини кутарди.

11 февраль куни пешинда ҳукумат биноси олдидаги майдонда 150 нафар ёшяланг пайдо бўлди. Оломонга янги одамлар келиб қўшилаверди. Улар Марказий Комитет биноси томон йўл олдилар. Ҳамманинг оғзидан «арман қочоқлари» деган сўз тушмас эди. Биров 3 минг нафар қочоқ келибди деса, бошқаси 5 минг нафар келганмиш дерди. «Гувоҳлар» ҳам пайдо бўлиб қолди, гўё қочоқларни тунда олиб келиб, Варзоб дарасига, Олмасахга, Қоратоғга яшириб қўйишган эмиш. Бундан буён жамики янги уй-жой фақат шуларга бериларкмиш, деган миш-мишларни тарқатувчилар чиқиб қолди. Аслида эса шу куни Душанбега бор-йўғи 47 та арман келганди, улар ҳам қочоқ бўлмаган, балки қариндош-уруғлари уйидан паноҳ топган кишилар эди. Ҳеч ким уларга квартиралар ажратмаган. Бундай масалаларни ҳеч ким ўртага ҳам қўймаган эди. Лекин оломон: «Барибир, йўқолишсин!» деб наъра тортаверди.

Чўрт кесиб қўйилган талаб қабул қилиниб, қочоқлар бир кеча-кундуз ичида жумҳуриятдан чиқиб кетади, деб айтилганидан кейин оломон тарқаб кетди. Тожикистон мусулмонларининг диний раҳбари қози Акбар Тўражонзода шуни шахсан ўзи кузатиб борсин ва кейин халққа маълум қилсин, дейишди.

Пойтахтдаги аэропортда учта самолёт туни билан тез орада учиб кетишга тайёргарлик кўрди. Шаҳарнинг ҳар жой-ҳар жойидан арман оилалари шоша-пиша бу ерга келишарди. Улар ваҳимага тушиб, уй-жойларини тарк этишди. Икки оила калтаклангани, уларнинг хонадонлари шип-шийдон қилиб кетилгани кўпчиликка маълум эди. Жумҳуриятда муқим яшаб келган 233 киши Душанбедан чиқиб кетди: улар орасида қариялар, аёллар ва болалар бор эди. Самолётларку учиб кетди, аммо қози калон ҳам, телевидение ҳам бу ҳақда чурқ этмади! Бир кун ўтгач эса минг-минг кишилик оламон яна «Йўқолишсин!» деб аюҳаннос солишди. Эндиликда бу талаб фақат арманларга эмас, жумҳуриятнинг олий раҳбарларига, Марказий Комитет бюросининг барча аъзоларига, ҳукуматнинг ҳамма аъзоларига даҳлдор эди. Кўпгина бадмаст ва бангилар, муштимиз раҳбарларнинг бошига тушади, деб дағдаға қилдилар.

Бамисоли буйруқ берилганидек, ҳужум бошланди. Бинолар ёна бошлади, деразалар синди, троллейбуслар ва машиналарга ўт қўйилди. Тошбўрон бошланди... Тожикларда «ёлғон гапирсам, нон урсин» — деган ибора бор. Мен ағдариб ташланган машиналарни ва тупроққа қоришиб ётган нонни кўрдим.

Ўша кунлари шаҳардаги милиция кучлари жуда кам эди. Бу кучлар неча-неча бор оломон ўзини ураётган бинодан паноҳ топиш, ўша оломонни пахтавон ўқ отиб, сув сепиб, резина калтакларни ва «черемуха» деб аталган махсус воситани ишга солиб, шу бинолардан суриб чиқариб турдилар. Лекин қутурган филни пашша чақса кор қилармиди? Оломон тобора қаҳру-ғазаб отига минаверди. Жумҳурият раҳбарлари майдонга чиқишганида, тошбўрон яна авж олди... Мен ҳарбий кийимдаги, аъзои-баданидан қон оқиб турган, боши ёрилган йигитни ва тўрт марта пичоқ урилган милиция офицерини кўрган эдим. Талон-торожда камроқ ўлжа олган гуруҳлар бир-бирини дўппослаётганини ҳам кўрдим. Оломоннинг орқасида, қўшинлардан нарида эса одамлар орқасидан ўқ еб йиқилишаётган эди. Ҳа, панадан туриб, қароқчиларча ўқ узишаётган эди. Бир аскарга бензин солинган шиша отилганида, у бамисоли алангадек ёниб кетди. Қон ютиб, қон қусганларнинг саноғи бошланди... Айни шу вақтда ибодатхоналарга айлантирилган клуб-чойхоналарда эса: «Уйғонинг, мусулмонлар, халқ бош кўтарди!» деган даъватлар эшитилиб турарди. Ислом ақидачилари раҳбарларининг магнитофон плёнкасига ва видеога ёзиб олинган: «Ислом давлатини тузиш пайти келди!» деган нутқлари тарқала бошлади.

Районларда бокулик «чопарлар» пайдо бўлиб қолди. 20 киши иғвогарона даъватлар айтаётганида ушланди. Январь ойидаёқ ушбу «чопарлар» заминни юмшатиб, душманлик уруғларини сочишган эди. Бокудаги қурилиш институтининг инженери М. Низомиддинова ва ўзини Американинг Эн—Би—Си Ньюс телекомпаниясининг штатсиз ходими деб таништирган Э. Жаъфаров жумҳуриятдан чиқариб юборилди. Районлардан пойтахтга ҳозирча бир-бири билан алоқа боғламаган ёшларнинг гуруҳлари кела бошлади. Қариялар: эсингизни йиғинг, деб огоҳлантиришарди. Аммо, булар йигитлар эмасми, деб гижгижловчилар ҳам бўлди. Майли демократия сабоғини олишсин эмиш...

Худди ана шу ёш-ялангларлар фавқулодда ҳолат эълон қилинганлиги ва комендантлик соати жорий этилганига қарамай, «сабоқ» олаверишди. Дўконлардан мол-ларни ўғирлашди, маъмурий биноларни яксон қилишди, машиналарга ўт қўйишди, суриштирмай европача либосдаги одамларни калтаклашди. Душанбе дарёси устига қурилган кўприк тепасида бир гуруҳ жаҳолатпарастлар рус боласини тилкапора қилиб юборишганини кўрган гувоҳлар билан суҳбатлашдим. Ана шу оломон кўприкдан рус аёлини улоқтириб юборганини кўрган одамлар бор. Руслар менга етти ойлик ҳомиласи бўлган тожик аёлини бир гуруҳ кишилар номусига тегишганини айтиб беришди. Бу аёл ҳам европача кийинган экан. Бахти қора жувон уйига келиб ўзини осиб қўйибди. Лекин милиция ҳужжатларида шу ҳақдаги хабарларни қидирсангиз, бекорга овора бўласиз. Аммо ислом қонунларига кўра, бундай марҳумларни тез ва яширинча дафн этадилар, бундан мақсад шуки, шов-шувлар ҳовлидан нарига чиқмаслиги керак: тангрининг ўзи берган эди, энди оллоҳ ўз ҳузурига чақирибди-да... Лекин маҳаллий телевидение орқали бундай воқеалар бўлгани йўқ, чунки бу хусусда шикоятлар тушмади, деб одамларни ишонтиришга уриндилар. Баъзи кимсалар эса ана шундай бебошликларнинг гувоҳи бўлган кишиларга, сизнинг бу гапларингиз тожик халқи шаънига туҳматдир, деб уқтиришди. Бу таниш, синовдан ўтган усулдир. Ҳақиқатни яшириб қўйишдан манфаатдор кишиларнинг пихи қайрилиб кетган. Аммо халқни бир ҳовуч маразлар билан тенглаштириб қўйишнинг ўзи жирканч туҳмат эмасми?

Бебошликлардан маҳалла, даҳалар аҳли чўчиб қолди. Жумҳурият давлат хавфсизлик комитетига кетма-кет қўнғироқ қилиб, «Ёрдам беринг, ҳимоя қилинг!» деб илтимос қилишди. Махсус тайёргарлик кўрган чекистларнинг тез ҳаракат қиладиган беш гуруҳи шаҳар йўлларига чиқди.

— Командир, ўнг томонда гулхан!..

40 нафар қутурган ёшяланг, улар ёнида тўнтарилган ва ёнаётган «Жигули» машинаси кўзга ташланади. Обдон дўппосланиб, қонга беланган одамни эса ёниб турган машина ичига тиқишга уринмоқдалар.

Қаттиқ тормоз берилди — пружина қисилди. Жон-жаҳди билан қаршилик кўрсатишаётганига қарамай, ҳар томондан мушт тушаётганига писанд қилмай десантчилар либосини кийган 10 нафар бақувват йигит оломон орасига ўзини урди. Орадан бир неча дақиқа ўтганидан кейин жароҳатланганларни «Тез тиббий ёрдам» машинаси олиб кетди, «раҳнамолар» эса энди мўмин-қобил бўлиб, машинада ётишибди.

— Милицияга ҳайданг!

Сиёсий назокат даври ўтадиган муддат бор. Шундан кейин «безори унсурлар»ни босқинчилар, «янглишганлар»ни эса миллатчи иғвогарлар деб аташ пайти келади.

— Чап томонда оломон пайдо бўлди, командир!..

Мушаклари ўйнаб турган, сўлагини оқизиб бақириб, чақираётган йигитлар ёнида чопон, дўппи, оёғига этик кийган нимжонгина одам турибди... Шу одам қўлини пахса қилиб, сўлжайиб туриб, кимнидир лаънатламоқда, ҳойнаҳой жаҳолатпараст бўлса керак. Йигитлар она ва унинг қизи — икки тожик аёлини қуршаб олишган, хушрўй юзлар қонталаш бўлиб кетган, эгниларидаги европача кўйлаклар йиртилиб, тилкапора бўлган. Нима гаплигини суриштиришаётганида чопонли киши ғойиб бўлиб қолди. Она ўзини ўраб олган рус йигитларининг тер босган олачипор либосига аста қўлини қўйиб, кўзига ёш олиб нималардир демоқда.

— Аёл нима деяпти? — деб суриштирди командир.

— Биздан, халоскорларидан миннатдор бўлаяпти...

Иккинчи куни кечга бориб талон-торож, босқинлар, калтаклашлар ва ўт қўйиш билан куч кўрсатиш ниҳоясига етди. Жумҳурият раҳбарлари оломон йўлини аранг тўсиб турган аскарларнинг, қалқонларнинг орқасида туриб, халойиқ билан бевосита мулоқот қилишга уринар эдилар. Оломоннинг уввоси уларнинг овозини босиб кетар эди. Соат ўтгани сайин қурбонлар ва жабрдийдалар кўпайиб бораверди, уюштирилган бебошлик эса сиёсий ғалаёнга айланиб кетди. Жумҳуриятнинг районларидан ғайриқонуний муллалар гиж-гижлаётган жангариларнинг гуруҳлари тушган машиналар пойтахтга қараб ғизиллаб келаётган эди, Ислом жумҳурияти тузиш тўғрисидаги талаблар бараллa айтилмоқда эди. Қўшинлар яна бир карра Марказий Комитет биноси деворига қисиб қўйилди, майдонда эса янги ҳокимият — «Муваққат миллий комитет» тузилаётган эди. Жумҳурият Министрлар Кенгаши раисининг ўринбосари, Давлат план комитетининг раиси Б. Каримов мазкур «комитетнинг» бошлиғи деб эълон қилинди. Б. Каримовнинг номини тўладан келган, бақувват бир одам оғзини тўлатиб тилга олаётган эди. Бу одам билан биз қуйироқда танишамиз.

Эрталаб мен меҳмонхонадаги хонам эшиги тагидан бир хат топиб олдим: «Биродар! Биз Душанбеда бебошлик қилганлар ҳақида гапириб беришимиз мумкин. Эртага душанба куни эрталаб роппа-роса соат 10 да 33-микрорайондаги «Сапида» барига кел. Биз сени танимиз ва ёнингга ўзимиз келамиз. Ёлғиз бўлишинг керак. Ушбу хат ҳақида ҳеч кимга оғиз очма! Хавфсизлигингга кафолат берамиз».

Белгиланган муддатгача нималар ҳақида ўйлаганимни, нотаниш шаҳардаги ўша барни қидирганимни эслаб ўтиришга ҳожат бўлмаса керак...

Хушмуомалалик билан, аммо қатъий қилиб менга шартларни баён этишди: ҳамонки, сенга ишонган эканмиз, тўсатдан бўлган бу ишончимиз ҳақида ҳам, ҳамсуҳбатларингнинг шахсияти ҳақида ҳам бир оғиз гапирмайсан. Қўлимдан диктофонни олишди. Суҳбатдан кейин эса шаҳар чеккасидаги овлоқ ерда бу аппаратни қайтариб беришди. Менга бу ўринда ошкоралик хавфлидир, деб тушунтиришди.

Меҳмонхонага қайтиб келиб, туни билан уч соатлик суҳбатим тафсилотларини эслашга уриниб, машинкада 32 бет ёзиб чиқдим: исмлар, далиллар, воқеалар силсиласи... Гарм, Ленинобод, Помир, Кўлоб ва бошқа ерлардаги уруғ-аймоқлар мўмай бойлик орттириш пайида ўзаро курашаётганликларини уқиб олдим. Норасмий бирлашмаларнинг тили бошқа-ю, дили бошқа сохта обрўли иккиюзламачи фаоллари ҳақида ўйладим. Уларнинг ғайриқонуний руҳонийлар билан мустаҳкам алоқалари хаёлимга келди. Ўзларининг таъсир доираларини назорат қилиб турган пойтахтдаги 4 нафар «обрўли» жиноятчилар ҳақида айтишганини эсладим. Халойиқнинг арзандалари бўлган, пинҳона тарзда жиноятчиларга таяниб, шу жиноятчиларнинг «охуридан» дон еяётган ва мазкур жиноятчиларни қонундан муҳофаза этаётган, қонунбузарларни алоҳида даврни мўлжаллаб жанговар шай ҳолатда тутиб турган давлат арбоблари ҳам бор-да.

Майли, кўп номларни ҳозирча тилга олмай турайлик. Тергов бўлмоқда, беайблик мезони эса жамиятимизнинг не-не азиятлар чекиб қўлга киритилган неъматидирки, ҳатто олижаноб мақсадларни кўзлаб бўлса ҳам буни оёқости қилиб бўлмайди. Барча материаллар ҳуқуқни муҳофаза қилиш органларига топширилади. Лекин менга айтишларича, ушбу материаллар ишончли қўлларга, москвалик терговчиларга топширилади. Шунга рози эканликларини менга айтишди. Ҳозирча эса халқнинг адолатли қаҳр-ғазаби билан ниқобланган бешарм хуружлар бир йил мобайнида қандай тайёрлангани ҳақида гапириш мумкин.

Мен юқорида майдонда «янги ҳокимият» туғилаётганида, тожик халқининг «содиқ фарзанди» — Каримов ҳақида ҳаммадан кўра ҳам бақириб гапирган одам ҳақида айтган эдим. Унинг исми Ёқубдир. Кўлоб қишлоқларидан пойтахтга ўқишга келган йигитлар унинг қўл остидадир. Улар, албатта «шаҳар болалари» эмас, шаҳарда тожиклар ҳам, руслар ҳам, бошқа миллат фарзандлари ҳам биргаликда яшайдилар. Ғалаён вақтида худди ана шу «қишлоқилар» ва уларга ёрдамга келган ҳамюртлари шаҳарнинг марказий кўчаларидаги зарбдор отрядларни ташкил қилдилар. Худди шу йигитларга ароқ, пул ва қорадори берилди. «Шаҳарликлар»нинг аксарияти баррикаданинг нариги томонига ўтиб қолдилар — ўз бошлиқларининг буйруғига кўра улар «байналмилал» уруғаймоқлар назорат қилиб турган дўконлар ва идораларни босқиндан ҳимоя қилдилар. Шундай қилиб, Душанбеда содир бўлган воқеаларнинг биринчи гуруҳида мафия гуруҳлари ўзаро олишдилар. Бу муҳитдагилар шаҳарнинг томир уришини жуда яхши биладилар. Ёқуб-ку ўзининг юқори мартабали ҳомийлари ёрдамида сассиқ алафдек бурқсиб турган бир қанча жиноятлари, жумладан, қурол ишлатиб талон-торож ва зўравонлик қилгани учун шартли тарзда уч йилга кесилган. Ўша муҳитдагилар буни ҳам билишади. Ёқубга «қочоқлар» ҳақидаги фикрни ким шипшитиб қўйганини ҳам, майдонда Каримовни «президентлик»ка кўтаришни талаб қилиш зарурлиги ҳақида Ёқубнинг одамларига ким «тилмочлик» қилганини ҳам биладилар. Тартибсизликлар арафасида «Ислом дини эҳтиёжлари учун хайрэҳсон» тўпланганини ҳам, бўлажак босқинчилар йиғилган жойларни ҳам билишади.

Давлат хавфсизлиги комитетининг бир гуруҳ ходимлари вино заводи бошқармасига бостириб киришганида, улар «ватанпарварларнинг» жон-жаҳд билан қаршилик қилишига дуч келишди.

— Жўнаб қолинг! — дейишди ватанпарварлар чекистларнинг юзига тик қараб. — Янги ҳокимият ўрнатилди! Бу ерда сизнинг ҳожатингиз йўқ.

Буни қарангки, шаҳарда спирт ортилган машиналар пайдо бўлиб, кўчаларнинг ўзида «қишлоқ лашкари» бепул меҳмон қилингани ҳам ортиқча бўлмабди. Хўш, фавқулодда ҳолат даврида машиналарни корхонадан ким чиқариб юборди?

— Қўшин киритмаслик керак эди, — деди кейинчалик Марказий Комитет пленуми минбаридан туриб маданият министри Н. Табаров. — Бу одамларнинг ғашига тегди. Ахир улар бизнинг фарзандларимизку.

— Мени ким қуршади, халқми? — деб бунга жавоб берди гарнизон бошлиғи И. Сеньшов. — Пойабзал киймасдан пайпоқнинг ўзида кўчага чиққан, бутун вужудидан тамаки ҳиди анқиб турган маст йигитларни мен танк ичига олавердим. Чунки улар онгсиз одамлар эди. Бу ёш-ялангларни танк остига ўзингизни ташлайсиз деб қамалга юборишган эди...

Йўқ, сира танклар одамларнинг ғашига текканй йўқ. «Қишлоқ лашкари» жунбушга келган майдонда бебошликлар вақтида қамоққа олинган ўз бошлиқларини озод қилишни талаб этди. Ўша бошлиқларни автобусда мўмин-қобиллик билан Марказий Комитет биносига олиб келишди ва бу билан маъмурларнинг заифлиги ва таслим бўлганлиги маълум бўлиб қолди. Бу васвасани авж олдирди.

— Хўш, бу кимнинг иши? — деб сўрашмоқда одамлар. — Оловга мой сепиш кимнинг хаёлига келди?

Жумҳуриятда маълум ва машҳур бўлиб кетган Министрлар Кенгаши раисининг ўринбосари «Растохез» норасмий ташкилотининг вакиллари ҳамда майдонда тузилган «Муваққат миллий комитет» босқинчилари билан биргаликда ўша кезда ушланган одамларни қидириш учун Ички ишлар министрлиги ва Давлат хавфсизлиги комитети биноларини ажабтовур текшириб чиқди. Ҳозир эса у бунга сира алоқам бўлган эмас, деб ҳаммани ишонтиришга уринмоқда.

Қўшинларга келганда 23 февраль куни шаҳар кўчаларини кўриш керак эди. Мен 1945 йил май ойига оид ҳужжатли кинолавҳани кўргандек бўлдим. Жанговар машиналарга гуллар қўйилган. Уларни Душанбе аҳли ўраб олган. Оилалар жангчилар учун палов тайёрлаб бериш хусусида ўзаро баҳслашишарди.

Ўша воқеалардан кейиноқ чегарачилар Панж дарёсида бир қочоқни ушладилар. У Афғонистонга бориб, содир бўлган воқеалар ҳақида ҳисобот бермоқчи, жумҳуриятдаги сиёсий кучлар нисбатини айтиб бермоқчи бўлган. Аммо чегарадаги районларнинг комсомоллари эрта тонгданоқ пойтахтга, ўзларининг биринчи секретарлари А. Ёқубовга қўнғироқ қилишган эди: Дарёнинг нариги чеккасида босмачиларнинг йирик ҳарбий тўдаси пайдо бўлди. Уларнинг қўлида қўшимча қурол-яроғ бор ва жумҳуриятда Совет ҳокимиятини ағдариб ташлаш учун ёрдам берамиз, деб таклиф қилишмоқда.

Бу пуч гаплар эмас! Тожикистон чекистлари кўпдан буён «Программа-М» деб аталмиш ёвуз режани тузган Покистоннинг идоралараро разведкаси билан қаттиқ курашмоқдалар. АҚШнинг Марказий разведка бошқармаси билан биргаликда ишлаб чиқилган ана шу режадан мақсад ҳужумкор ислом позициясидан туриб, Совет Ўрта Осиёсида миллатчилик ва ажралиб чиқиш кайфиятларини авж олдиришдир.

Вазият кескинлашиб кетган бир шароитда Каримов бошчилигидаги «Муваққат комитет» жумҳурият билан мулоқот бошлади. Истеъфони талаб қилишди, бу ҳақда ҳужжат ҳам тузилди. Илгаридан ёзиб қўйилган сценарийнинг иккинчи кўриниши бошланди: ҳукуматга тазйиқ ўтказилди, очиқданочиқ дўқ-пўписа қилинди.

— Мен икки кун мобайнида ана шу барча музокараларда қатнашдим, — деб эслайди комсомол Марказий Комитетининг секретари П. Пўлатов. — Ҳар 15 минутда номаълум одамлар кириб, чўрт кесиб талаб қўйишар эди: агар ҳозироқ бутун ҳукуматнинг истеъфоси ҳақида ҳужжатга имзо чекилмаса, 46-даҳа ёқиб юборилади. «Роҳат» чойхонасида катта тўс-тўполон чиқади, агар кескин талаблар қабул қилинмаса, чойхона портлатиб юборилади, деган гаплар юрарди. Киноконцерт залини ҳам портлатиб юборамиз, яна қон тўкамиз, деб дағдаға қилишарди...

Жумҳуриятнинг биринчи раҳбарлари ҳозир зўравонлик авжига чиқмасин, деб истеъфо ҳақидаги ҳужжатга имзо чекдик, деб изоҳ бермоқдалар. Ўшанда Каримов еру кўкка сиғмай кетиб, хонасидан югуриб чиққан, «Мен ҳукумат бошлиғиман!» деб хитоб қилган ва милиционерни ўпиб олган эди. Унинг орқасидан маданият министри Н. Табаров эргашиб келарди. Бу киши Каримов кабинетидаги телефонларга ёпишиб олиб, унинг ҳузурига ҳокимият ўзгаргани ҳақида фармон тайёрлаш учун зарур бўлган кишиларни чақира бошлади.

Ўша тунда Каримов кабинетига тўпланган барча кишиларнинг пленумда тушунтириш беришларига тўғри келди. «Хўш, сиз нега чопиб бордингиз? — деб сўрашди партия органининг бош муҳаррири М. Маматшоевдан. — Сизга қандай лавозимни таклиф этишган эди?» «Сизчи? — деб сўрашди Ички ишлар министрлиги сиёсий бўлимининг бошлиғи А. Хибибовдан. — Тўнтариш даврида тартибни таъминлаш учун келдингизми?» Маданият министридан ҳам сўрашди: «Нега энди сиз масала Горбачев ва Пуго ўртоқлар билан келишиб олинган деб ҳаммани чалғитдингиз?» Ножўя иш бамисоли писта пўчоғидан ясалган уй, сал шамол эсиши билан тўзиб кетади. Мана энди ўша воқеага бош қўшган одамлар фожиадан кейин ёлғон гапириб, тулкилик қилиб, бир-бирларига айб қўйиб, хотираларидан шикоят этиб, масхарабозлик қилишмоқда. Аммо Душанбедаги ҳодисаларнинг ўзига хос жиҳати шундаки, бу воқеалар таъмагирлар, босқинчилар, гиёҳвандлар билан бир қаторда ҳокимлик васвасаси дардига мубтало бўлганларнинг ҳам башарасини кўрсатди.

Виктор ПОНОМАРЕВ,
ТАСС шарҳловчиси.

Душанбе—Москва.

(«Правда», 1990 йил 10 май).

НУРОТА РАЙОНИДА

БУҒДОЙЗОР КЕНГАЯДИ

Районда асосий эътибор чорвачиликка қаратилганлиги туфайли деҳқончилик билан шуғулланиш иккинчи даражали иш бўлиб қолганди. Ўтган йили район партия комитетининг ташаббуси билан 1158 гектар суғориладиган ерга трамойи буғдой уруғи қадалди. Бу майдонлардан мўл ҳосил олиш мўлжалланмоқда. Негаки, трамойи Нурота шароитида 40 центнергача дон, 80 центнергача осмон бериши мумкин. Келгусида бу нав буғдой экиладиган ерларни 2.000 гектарга етказиш мўлжалланаяпти.

ТАЖРИБА, ТАШАББУС

Ўтган йили «Россия» совхози боғбонлари 150 гектар ерга тажриба учун мевали дарахт кўчатлари ўтқазишди. Уч йилгача ҳосил бермаслиги назарда тутилиб, оралиқ экинлар экилди. Деҳқончилик бригадаси бошлиғи Б. Қосимов 10 гектар майдонда лавлаги етиштириб, мўл ҳосил олди. Эндиликда мевазорларни 500 гектарга етказиш, оралиқ экинлар экиш ҳисобига иқтисодий самарадорликка эришиш мўлжалланаяпти.

СЕРДАРОМАД СОҲА

Ота-боболаримиз кунжут, зиғир, нўхат ва бошқа ўсимликлардан мўл ҳосил етиштирганлар. Ҳозир районда агросаноатнинг бу тармоғини ривожлантириш яхши йўлга қўйилди. Олинган маҳсулотлар нон комбинати қошидаги мойжувозда қайта ишланиб, аҳолига кунжут, зиғир ёғлари сотилмоқда.

ЙИЛИГА 15 МИЛЛИОН

Шу вақтгача Нуротадаги қурилишлар учун пишиқ ғишт катта харажатлар эвазига Қизилтепа ёки Каттақўрғондан келтирилар эди. Бу йил хайрли ишга қўл урилди. Б. Қулмонов раҳбарлик қилаётган механизациялашган 475-кўчма колонна қурувчилари заводнинг биринчи цехини фойдаланишга топшириб, 3,5 миллион дона ғишт қурилишларга етказиб берилди. Нурота тамғаси билан чиқаётган бу маҳсулот келгусида йилига 15 миллион донани ташкил этади.

КОНИ ФОЙДА

Бундан бир неча йил муқаддам район тайёрлов идораси қошида нутрия фермаси ташкил этилганди. Унда узоқ вақт 150 бош атрофида жонивор боқилди. Хўжалик ҳисоби тайёрлов ходимларини янгича йўл тутишга мажбур этди. Фермадаги жониворлар 1800 бошга етди. Унинг териси 33, гўшти эса 6—7 сўмдан сотилмоқда. Терисидан корхона қошида очилган цехда телпак тикилиб, савдога чиқарилаётир. Ферма ўтган йили шу йўл билан 70 минг сўм соф фойда олди.

С. МУСТАФОЕВ.

ҲАММА РИОЯ ЭТСИН

МЕҲНАТНИ МУҲОФАЗА ҚИЛИШ ВА ХАВФСИЗЛИК ҚОИДАЛАРИНИНГ БАЖАРИЛИШИНИ ТЕКШИРАМИЗ

Жумҳурият прокуратурасида яқинда меҳнат қонунлари, меҳнатни муҳофаза этиш ва техника хавфсизлиги қоидалари жойларда қандай бажарилаётганлиги масаласи ўрганиб чиқилди. Текшириш натижалари шуни кўрсатдики, ишчи-хизматчиларни ишдан бўшатиш, бошқа ишга ўтказиш, уларни моддий ва интизомий жавобгарликка тортиш, меҳнатни муҳофаза қилиш ҳамда техника хавфсизлиги қоидаларига риоя этишда жуда кўплаб қонун бузилишларига йўл қўйилмоқда.

Бунинг асосий сабаблари нимада? Аввало корхоналар ва муассасалар, колхозлар ҳамда совхозлар раҳбарларининг ҳуқуқий билимини етарли даражада деб бўлмайди. Улар кўпинча қонунларга янги киритилган ўзгартишларни билмайдилар. Иккинчидан, қатор ташкилотларда ҳуқуқий хизматни амалга оширишга мутасадди ҳуқуқшунослар ўз вазифаларига совуққонлик билан муносабатда бўлаётирлар. Раҳбарларнинг қонунга хилоф тарзда чиқарилган буйруқлари улар томонидан ўз вақтида тегишли ҳужжатга мувофиқлаштирилмаяпти. Натижада бундай қонунсиз буйруқларга нисбатан прокурорлар раддиялар беришга мажбур бўлмоқдалар. 1989 йилда уларнинг сони 1152 тага етди.

Прокуратура органлари бултур меҳнат қонунлари, меҳнатни муҳофаза қилиш ва техника хавфсизлигини таъминлаш қоидаларининг бажарилиши юзасидан 1058 та текшириш ўтказдилар. Қонун бузилишларига сабаб бўлган шарт-шароитларни бартараф этиш мақсадида 494 та тавсиянома киритилди. 466 нафар мансабдор шахс огоҳлантирилиб, 330 киши маъмурий ва интизомий жавобгарликка тортилди.

Мазкур қонунлар бузилишида меҳнатни муҳофаза қилиш ва техника хавфсизлиги қоидаларига риоя этмаслик кўп учрайди. Бу ҳол айниқса Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалиги давлат-кооператив комитетига қарашли колхозлар ва совхозларда кўпроқ юз бермоқда.

Хўжаликлар қуйи звенолари раҳбарлари кўпинча техника хавфсизлиги қоидаларининг бузилишига сабаб бўлмоқдалар. Масалан, 1989 йилда Сирдарё область Ворошилов районидаги «Социализм» совхозида 2 та шундай хунук воқеа рўй берди. 3-бўлимнинг катта агрономи И. Абдурасулов 23 сентябрь куни дефолиация ўтказилаётган майдоннинг жўяклари орасида ухлаб қолган. Оқибатда у трактор ғилдираклари остида қолиб ҳалок бўлди. Совхоз раҳбарлари, масъул шахслар бу фожиадан тўғри хулоса чиқариб олишлари, яъни техника хавфсизлиги қоидасига риоя этилишини таъминлашлари керак эди. Лекин улар бу муҳим тадбирга эътиборсиз қарадилар. 1989 йилнинг октябрь ойида бригада бошлиғи Ж. Исмоилов пахта ортилаётган тележка устига чиқиб ётади. Бундан бехабар механизаторлар навбатдаги бункерни бўшатишади. Эртаси куни Ж. Исмоиловнинг жасади пахта ичидан чиқади. Бундай мисолларни кўплаб келтириш мумкин.

Техника хавфсизлиги қоидаларига риоя этишни таъминлаш, ишчи-хизматчилар меҳнатини муҳофаза қилиш учун етарли даражада шароит яратиб бериш вазифаси корхоналар, муассасалар, ташкилотлар, совхозлар ва колхозларнинг раҳбарлари, техника хавфсизлигига масъул инженерлар зиммасига юклатилган. Бу тадбирларни амалга оширишга давлат томонидан кўплаб миқдорда маблағ ажратилган. Лекин улар ҳар доим ҳам тўласинча ўзлаштирилаётгани йўқ. Ишчи-хизматчиларнинг соғ-саломат ишлашларини таъминлаш ўрнига уларнинг ҳаётларини хавф остида қолдириб, оғир оқибатларга сабабчи бўлаётган мансабдор шахсларга нисбатан прокуратура органлари томонидан қонунда кўрсатилган чоралар кўрилаверади.

Шуни таъкидлаш керакки, техника хавфсизлиги қоидаларига риоя қилмаслик туфайли турли хил бахтсиз ҳодисалар сони камаймаяпти. Ҳар йили фабрика ва заводларда, қурилиш, қишлоқ хўжалиги ва бошқа соҳаларда 400—420 нафар ишчи-хизматчи ҳалок бўлмоқда. 1989 йилнинг ўзида ишлаб чиқаришда 6428 киши тан жароҳати олгани аянчли ҳолдир.

Жумҳурият прокуратурасининг кенгайтирилган коллегиясида бу масала атрофлича муҳокама қилинди. Вилоят, район ва шаҳар прокурорлари олдига меҳнат қонунлари, меҳнатни муҳофаза қилиш ва техника хавфсизлиги қоидаларига риоя этиш юзасидан назоратни кучайтириш, бундай қонун бузилишларига йўл қўйган мансабдор шахсларни қонуний жавобгарликка тортиш талаб этилди. Муассасалар, корхоналар, колхозлар ва совхозларнинг раҳбарлари ишчи-хизматчиларнинг меҳнат қилишлари учун қулай шароит яратиб беришлари, техника хавфсизлиги қоидаларига риоя этишни таъминлашлари зарур.

Ф. РАҲИМОВ,
Ўзбекистон ССР прокуратураси бошқармасининг бошлиғи, юридик фанлар номзоди.

Қарши районидаги Собир Раҳимов номли совхозда 634 нафар ВЛКСМ аъзоси бўлиб, улар ота-боболари — коммунистлар ишини изчил давом эттирмоқдалар. Шу йилнинг кўкламида ёшлар ташаббуси билан 10 гектар майдонда боғ барпо этилгани бунинг исботи. Ҳозир Фахриддин Эргашев бошлиқ звено аъзолари ниҳолларга қалб қўри, меҳр зиёсини бағишлаётирлар.

СУРАТДА: звено етакчиси Фахриддин Эргашев.

Ш. ШАРОПОВ олган сурат. (ЎзТАГ).

ЧИҚИНДИЛАР КАМАЙДИ

Чирчиқдаги «Узбекхиммаш» заводида экология вазиятини соғломлаштириш комплекс программаси муваффақиятли амалга оширилмоқда. Бу ерда ҳавога зарарли моддалар чиқариб юбориш йил бошидан буён 50 тонна қисқартирилди.

Мазкур программани 1994 йилга қадар бажариш мўлжалланган. Лекин унинг анчагина қисми ҳозирнинг ўзидаёқ турмушга татбиқ этилди. Чунончи, қуйиш цехини қайта жиҳозлаш тугалланди, Чирчиқ дарёсига зарарли оқаваларни чиқариб юборишга амалда барҳам берилди. Экология жиҳатидан «ифлос» барча участкаларда мойни тутиб қолувчи мосламалар ва кокс фильтрлари ўрнатилган.

«Узбекхиммаш»да химикатлардан кенг фойдаланиладиган халқ истеъмол моллари цехи реконструкция қилинмоқда. Корхона мутахассислари ишлаб чиққан технология углерод оксиди чиқиндиларини анча камайтириш имконини беради. Машинасозлар шу мақсадлар учун 130 минг сўмдан кўпроқ пул сарфлайдилар.

Ҳар ҳафта шанба сонида

Мўйчинак

Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган маданият ходими Аббос МУҲИДДИН таҳрири остида

ҲОЛИ ХАРОБ, БАҒРИ КАБОБ

ФЕЛЬЕТОН

Ўзбек фельетончилигида ўзига хос мактаб яратган атоқли журналист Ориф Юнус бундан 28 йил муқаддам ноҳақ қораланган эди. Адолат қуёши тобора ёрқинроқ нур соча бошлаган ҳозирги даврда республикамиз матбуотида Ориф ака ва унинг ижоди ҳақида илиқ гаплар пайдо бўла бошлади. Чунончи, «Ўқитувчилар газетаси»нинг шу йил 4 апрель сонида менинг «Қисмат» сарлавҳали мақолам босиб чиқарилди.

«Мўйчинак»да чоп этилаётган мазкур фельетон 1962 йилда ёзилган ва муаллифига нисбатан қилинган адолатсизлик оқибатида матбуотда босилмай қолганди. Асл айнимас, дейдилар. «Ҳоли хароб, бағри кабоб»да кўтарилган масалалар ҳали ҳам долзарблигича қолмоқда. Босмага тайёрлаш чоғида мен ундаги исм-шарифларнигина ўзгартирдим.

Ҳурматли газетхонлар! Узоқ «танаффус»дан кейин ҳозир 78 ёшга қадам қўйган Ориф Юнусни сизлар билан юз кўриштираётганимдан беҳад хурсандман.

Усмон ЮСУПОВ,
«Совет Ўзбекистони» газетаси фельетончиси.

Шу кунларда Ҳожатбарор Ҳотамжоновнинг ичига чироқ ёқса ёришмайди. Табиати хуфтон. Эрталаб енгил машинада пешонасини шойи қийиқ билан боғлаб колхоз марказидан ўтади, кечқурун яна пешона боғланган ҳолда машинада уйига ғизиллаб кетаётганини кўриб қоласиз. Колхозчи раис билан учрашишга нигорон, икки оғиз гаплашишга муштоқ, у бўлса бу аҳволда. Колхоз идорасига кирмайди эмас, баъзи кунлари йўли тушса кириб қолади. Киради-ю, ўрнида ўтирмайди, «ундоқ қилинглар, бундоқ қилинглар» деб иш битиради, кутилмаган жойда қўққисдан инқиллай бошлайди.

— Яна мазам қочди, — дейди у.

— Нима касалингиз бор ўзи, врачга кўрсатсангиз бўлмайдими? — дейишади суҳбатдошлари.

— Неча ойлардан бери касалимни топиб беролмаётган ўша врачлар-да!

— Касалингизни ўзингиз билмайсизми, ахир?

— Врач билмаган нарсани мен қаёқдан биламан.

Раис Ҳотамжонов гоҳ бошини ушлаб, гоҳ энгашиб оёғини сиқиб, гоҳ қийшайиб белини чангаллаб идорадан чиқиб кетади.

Бу бахтсизликнинг бошланганига бир неча ой бўлди. Раис фаоллар билан, фаоллар раис билан учрашолмайдилар. Нима кўп —колхозда ҳал этиладиган масала кўп, булар тўғрисида фикр юритилмайди. Райондан раисни сўраб тез-тез қўнғироқ қилинади. Шу тўғрида жавоб бераверib чарчаган бир ходим энсаси қотиб: «Раис касал» дейди. «Қанақа касал?» дейилади телефонда. Ходим эса «Касал-да, касал» дейди. «Касалнинг номи борми, ахир?» деб сўралади яна телефонда. Ходим бир уҳ тортиб олади-да, «Ўзи билмаган касални биз қаёқдан биламиз», дейди.

Раис эрталаб уйидан чиққанда шофёрнинг кўнглидан ўтади: «Раис бугун қаерда дам оларкин? Дачадами, анҳор устидами, «Ёш ленинчи» бўлимидами? Йўқ, бу томонларда неча кунлардан бери уст-устига дам олди. Бугун еттинчи бригада боғига ёки олтинчи бригада шийпонига ҳайда, деса керак». Ўша соя-салқин жойларнинг бирига ошна-гушналар билан қўнилади, қозонлар биқир-биқир қайнайди, турли-туман таомлар тановул қилинади, кўк чойдан кейин баланд-паст хуррак отилади, қош қорайгач, яна уйга қайтилади...

Раис «касал». Нега ҳам у касал бўлмасин, нега ҳам пешона танғилмасин, қачонки, унинг сир-синоати чок-чокидан сўкилиб кетаётган бўлса, қилмиш-қидирмишлари тўғрисида ҳисоб бериш вақти келиб қолган бўлса! Қандай сир-синоатлар, қандай қилмиш-қидирмишлар? Колхоз раиси Ҳожатбарор Ҳотамжонов, колхоз партия ташкилотининг котиби Ҳайит Салимов бултур давлатга топширилиши керак деб ҳисобланган, аммо омборда бўлмаган 86 тонна лавлагини «Қорамоллар фермасига берилди», деб сохта ҳужжат тўқиганлар ва бухгалтерияга ўтказганлар. Улар ферма мудиридан, бухгалтериянинг баъзи ходимларидан «Туя кўрдингми?» деб сўраб, «Йўқ» жавоби олганлар, аммо яқин ўртада ўша туяси тушмагур лапанглаб ҳаммага кўриниб қолди. Бу тўғрида раиснинг юраги зил кетиши керакми? Керак! Кетмай бўлмайди. Райондаги бошқа хўжаликлар қатори Ленин номли колхоз ҳам шаҳар аҳолисига картошка ва сабзавот маҳсулотини кўпроқ етказиб [illegible]

Амалда эса, раис уруғликни ҳар хил йўллар билан нест-нобуд қилиб, картошкани 25 гектар, карамни 8 гектар кам эктирган. Бу сир ҳам овоза бўлиб кетиб, кечалари раисни юлдуз санаб чиқишга мажбур этиб қўйди.

Бу йилги ҳосил тарканасида раиснинг ўзи бошчилик қилганлиги очилиб қолиб, дард устига чипқон бўлдики, бу ҳол ҳам икки чаккани ушлашга мажбур этди. Иштаҳанинг ҳакалак отганини қарангки, колхознинг биринчи, иккинчи, бешинчи, олтинчи бригадаларида 50 тонна картошка, 20 тонна карам, 8 тонна пиёз бухгалтерияга ўтказмасдан, даланинг ўзида «ким ошди» савдоси билан ҳар ким-ҳар кимга қоплаб берилган. Раиснинг қариндошларидан Абдулла бир ярим тонна, Қобилвой икки тонна, Манноббой икки, Қорабой деган киши уч, Шокир Жўраев деган яна бири 3 тонна 600 килограмм картошкани ортиб кетганлар ва ҳоказо. Бу ҳали торт-тортнинг бир учи. «Ёш ленинчи» бўлимида неча-неча тонна картошка ва сабзавот кимлар билан «бор, барака топ» қилинганлиги, улардан қанча-қанча пул санаб олинганлиги аввало раис Ҳотамжоновга, қолаверса, ўша жойдаги тўртта бригада бошлиғига маълум, холос.

Раис ўзининг одатича колхоз еридан участка ажратиб, уни Умар Қўлдошев деган қассобга 7 минг сўмга тўғрилаб, гапни бир ерга тиндирган экан. Қассоб бир маҳал савдогарчилик қилиб: «Мендан шунча оладими!» деб шовқин-сурон кўтариб қолибди. Бу шовқин-сурон тешик қулоқлардан ўтиб, бутун колхозга достон бўлиб кетибди. Кўрдингизми, бу ҳам колхоз раиси устига тушган каттакон тоғ! Борди-ю, шу масала чувала-чувала бирдан очилиб кетса яхши бўладими? Биринчи бригада ерларидан участка қуриб олган, колхоз ишида қатнашмайдиган 21 хонадоннинг жойи масаласи алғоқ-далғоқ бўлиб кетмайдими? 6-бригададан томорқа олган, колхозга алоқаси йўқ 70 хонадоннинг иши-чи? Тошкент шаҳрида ўз жойи бўлган, собиқ «Қизил Шарқ» колхози раислигидан бўшагандан бери эчки-бузоқ сўйиб юрган, Ленин номли колхознинг 0,24 гектар ерини эгаллаб ётган Дармон Каримов, колхозга алоқаси йўқ, Тошкентда ҳовли-жойи бўла туриб шу колхозда ўзига, хотинига, синглисига участка қуриб, уни би- [illegible]

бек Шербеков, шаҳардаги данғиллама участкасида ўтириб, яна шу колхозда икки участка қурган Тамкинхон Мухторхоновлар масаласи дангал ўртага қўйилиб қолса, раис нима деган одам бўлади? Акалари Ашур Ҳотамжонов, Рамазон Ҳотамжонов, акаларининг ўғиллари Ҳалим Ашуров, Боқи Рамазонов, укаси Шарифжон Ҳотамжонов, жиянлари Ҳамидулла Ибодуллаев, Ҳабибулла Ибодуллаев, холаваччаси Йўлчи Алимов ва ҳоказо кўп сонли қариндош-уруғларига 0,13 гектардан тортиб то 0,18 ва 0,45 гектаргача берилган ерлар-чи?

Раис ана шу масалалар тўғрисида хаёл суриб ўтирганда колхознинг турли ташкилотлари ва аъзоларидан янги пул билан 350 минг сўм қарздорлиги эсига тушади. Шунда гўё биров: «Сен тўғри ишлаганингда колхоз шу аҳволга келармиди, ҳайф сенга!» дегандай бўлади. Баъзан эса бу йил Москва кўргазмасига юборган ўз кишилари —колхозда ишламайдиган қайнотаси Эшим Раҳимов, укасининг қайнотаси қўш хотинлик, икки участкалик Бойбой Қўлдошев, келини Нозанинхон Хўжаева, кўнгил очари, сартарош Иброҳим Қорабоевлар тўғрисида ўйлаганда, яна биров «Катта холангиз билан кенжа аммангизнинг кўргазмадан қолиб кетгани чакки бўлиптида!» деяётгандай туюлади. Ўзи раис бўлгандан бери экинлар ҳосилининг ҳам, даромаднинг ҳам муттасил камайиб бораётганини ўйлаб, чайнаётган нони томоғидан ўтмай қолади. Ҳаммаси ҳам майли-я, Ҳокимбек Арслонбеков, Илёс Шоҳобиддинов, Оқтилла Маҳмудов деган ҳамтовоқларининг колхоз мева-чевасию сабзавотини қўшни шаҳарларга олиб бориб сотишгани, бундан колхоз жуда катта зарар кўриб, ўзларининг ҳамёнлари бир неча марта қаппайиб чиққанини эсласа ранги қув ўчади, худди юқорироқдан ревизия келиб, таппа босаётгандек бўлади-да, раис бу воқеани унутиш учун дарҳол кўзини чирт юмади.

Хуллас, колхоз раиси Ҳожатбарор Ҳотамжоновнинг ҳоли хароб, бағри кабоб. Бу сирни яширса, униси очилади, у сирни яширса, буниси очилади. Оёғи куйган товуқдай у ёққа югуради, бу ёққа югуради, бирон иш чиқара олмасдан хуноб бўлади-да: «Бормисан, нажот!» деб бақириб юборганини ўзи ҳам билмай қолади.

Ориф ЮНУС.
1962 йил.

МУШУГИНИ «ПИШТ» ДЕМАНГ

Одамзоднинг феъли қизиқ. Эрмак учун нималарни ўйлаб топмайди! Биров отга, биров итга, биров каптарга, яна биров беданага ишқибоз. Бизнинг «қаҳрамони»миз эса янгилик деса ўзини томдан ташлашга тайёр. «Изланиш»ни канда қилмайди. Дўкон ўз мулкидек. Харидорлар қалбига йўл топиб, ризқини териб еб юрибди. Ризқ деганн нима бўларди, арзимас чақа-чуқа-да. Тома-тома кўл бўлишини Ш. Алқосимов ўз тажрибасида синаб келаяпти. Мушугини биров пишт деяётгани йўқ. Бу гапни зинҳор ўзи эшитмасин. Сиртдан юмшоққина кўринганн билан аччиғи тез. «Туҳмат қилманг, биродар, — дейди айб устида қўлга тушгандек қизариб. — Мушугимни ким кўрибди? Умуман мен уйимда мушук сақламайман!»

Дўкон мудири ҳозир яна бир тажрибани синовдан ўтказаяпти. Ишчи назорати вилоят кенгаши вакиллари 3 апрель куни бунинг гувоҳи бўлишди. Сотувчи ўрнида... дўкон фарроши Машҳурахон Маматқулова ишлаётган экан. Олма ўз тагидан узоққа тушмайди. Синов савдо ўтказилганда М. Маматқулова ҳисобдан «адашиб», харидор ҳақидан 1 сўм 80 тийин уриб қолди. Шуям пул бўлибдими. Айтишга арзимайди. Кўпроқ бўлганда бошқа гап эди. Товарлар нархини, савдо-сотиқ қоидаларини билмаса нима қилсин?

Воқеа устида ҳозир бўлган сотувчи М. Алқосимова ишчи назорати вакиллари томонидан кўрсатилган хатоларни тан олмади, тузилган актга имзо чекишдан бош тортди. Нима ҳам дердик, бу ёғи унинг виждонига ҳавола.

Пировардида яна бир «тажриба» хусусида тўхталиб ўтиш жоиз. Дўкондан майхўрларнинг қадами узилмайди. Вино, коньяк, пиво сотишга рухсат берилган. Бу сотувчилар учун айни муддао. Тиллари ҳам, қўллари ҳам узун. Ичкиликни истаган нархда пуллашади. Омборга оёқ босиб бўлмайди. 65 яшик, жами 1.300 дона «Чашма» виноси майхўрларга мунтазир.

ЭСЛАТМА. Тажриба ўрганишни хоҳловчилар бўлса, қуйидаги адресга мурожаат қилишлари мумкин: Ленин райони, «Ўзбекистон» колхозида жойлашган 58-магазин.

Ю. НАЖИМОВ,
Т. ШЕРМАТОВ,
Андижон области.

ТАНБЕҲ

Шўх, бийрон қизалоқ уйга келган меҳмоннинг пинжига суқилиб, эркалик қила бошлади.

— Қани айт-чи, — деди у қўлидаги пахмоқ сочли қўғирчоқ маймунни кўрсатиб. — Бу кимга ўхшайди?

Меҳмон қизчанинг муомаласидан ҳайрон бўлиб, елка қисди.

— Қайдам...

— Сенга ўхшайди! —қиқирлади қизча.

Буни эшитган хонадон соҳиби хижолат тортгандек қизарди. Қўлидаги пиёлани дастурхон четига қўяркан:

— Катталарни ҳурмат қилиш керак, қизим, — деди танбеҳ бериб. — Сенгамас, сизга ўхшайди дегин!

Б. ТЕМИРОВ.

ҚУЛОҚҚА ЧАЛИНГАН ГАПЛАР

— Кеча хўжайин билан ғижиллашиб қолдик. Сиз ҳали менинг совунимга кир ювмабсиз, десам, «Қўйсанг-чи, ҳеч ерда йўқ совун сенда нима қилсин», дейди кулиб. Нима дейишимни билмай мен ҳам кулиб юборибман.

* * *

— Маҳалладагилар мени орқавортдан «тузи йўқ аёл» дейишармиш. Кеча ўғлимга айтиб бир қоп туз олдириб қўйдим. Қани энди ҳам тузсиз деб кўришсин-чи!

Р. АБДУРАҲМОНОВА.

Фотоайбнома

ҚИЁ БОҚИНГ, ЁШУЛЛИ!

— Садағанг кетай, шу суратчилар ҳам хўп ғалатида. Қайдаги қуриган, ёхуд шохи синган дарахтларни, ташландиқ жойларни тасвирга тушириб юришади... Бошқа ишлари йўқмикин? Дарахт бўлгандан кейин синади, кўкаради. Шунга ҳам ота гўри, қозихонами. Астағфурулло...

Сабр қилинг, ёшулли! Ҳозир ҳаммасини тушуниб оласиз. Игна билан битадиган ишга жуволдиз на ҳожат. Яхшиси ЎзТАГ суратчиси Қ. ОТАЕВдан эшитайлик. Гап бундай: Шовот канали ёқасида бунёд этилган дам олиш маскани («Набережная») бир вақтлар Хоразм воҳасида сайлгоҳ эди. Урганчликлар бўш пайтларини шу ерда ўтказишар, турли спорт мусобақалари, кўнгилочар томошалар, халқ сайллари бўларди.

Энди улар ширин орзу. Етти йилдирки, дам олиш маскани ташландиқ ҳолда. Қаровсизлик натижасида хиёбондан файз кетди, дарахтлар қуриди. Савдо, маданий-маиший хизмат ҳақида гапириш ортиқча. Урганч шаҳар Совети ижроия комитетидаги ёшуллилар дам олиш масканига қачон қиё боқишаркин? Наҳотки ишга муносабат, инсон омилига эътибор шунақа бўлса?!

Замонавий маданий-маиший бинолар, савдо расталари, янги турар жой даҳалари Ғиждувон районининг ҳуснига ҳусн қўшмоқда. Обод хиёбонлар, соя-салқин боғлар меҳнат аҳли мириқиб дам оладиган дилрабо масканларга айланмоқда.

СУРАТЛАРДА: район марказидаги кўркам биноларни кўриб турибсиз.

Н. МУҲАММАДЖОНОВ олган суратлар.

СПОРТ АХБОРОТИ

ЧИМ ХОККЕЙИ

Олий лига эркаклар командалари ўртасида навбатдаги учрашувлар бўлиб ўтди. Свердловск армиячилари Минскда «Луч» командаси билан очкони бўлишиб (2:2) олдилар. Олмаота динамочилари эса Ленинградда маҳаллий «Волга»ни 2:0 ҳисобида енгдилар. Ҳозир ўйинлар жадвалида пешқадамлик қилаётган Свердловскнинг АСК ва Олмаотанинг «Динамо» коллективларида 14 тадан очко бор.

Ўтган турда Андижоннинг «Звезда» командаси Васильковда «Искра» билан учрашди. Матч давомида рақиблар қанчалик ҳаракат қилишмасин дарвозалар дахлсиз қолди. Самарқанд спартакчилари эса Черновцида маҳаллий «Университет» командасига 0:2 ҳисобида ютқаздилар.

Москвада «Азинефтехим» (Боку) коллективини 3:2 ҳисобида енгган «Фили» клуби 13 очко тўплаган ҳолда учинчи ўринни эгаллаб турибди. Тўртинчи ўринда бораётган Андижоннинг «Звезда» командасида 12 очко бор.

ФУТБОЛ

Олий лигада икки учрашув ўтказилди. Душанбенинг «Помир» командаси Одессанинг «Черноморец» коллективини қабул қилди. Учрашув тожикистонлик футболчилар устунлигида ўтди. Лекин улар кўплаб қулай имкониятлардан фойдалана олмадилар. Пировардида ўйин дуранг (0:0) бўлди.

Харьковнинг «Металлист» командаси Волгограднинг «Ротор» клубини қабул қилди. Учрашув тақдирини майдон эгалари томонидан киритилган ягона тўп ҳал қилди.

ШАШКА

Халқаро шашка бўйича жумҳурият биринчилиги ниҳоясига етди. Таъкидлаш жоизки, бу галги мусобақада совринли ўринларни қўлга киритиш учун кескин баҳс борди. Буни охирги тур олдидан бир йўла тўрт киши ғолибликка даъвогар бўлганлиги яққол кўрсатди.

Кутилганидек, сўнгги партиялар ҳам қизиқарли ва муросасиз курашлар остида ўтди. Пировардида бир йўла тўрт шашкачи ўн беш имкониятдан 9,5 тадан очко тўплаган ҳолда маррага келди. Қоидага кўра ғолиб коэффициентлар жадвалига қараб аниқланди. Бунда энг яхши кўрсаткичи бўлган тошкентлик ёш мастер А. Честков жумҳурият чемпиони бўлди. Маълумки, у бундан икки йил олдин ҳам ана шундай миқёсдаги мусобақада ўзини кўрсатиб, биринчи ўринни эгаллаган эди.

Самарқандлик Б. Симонян иккинчи, тошкентлик халқаро мастер С. Давидов эса учинчи ўринни банд этди.

ВЕЛОПОЙГА

«Политотдел» колхози (Тошкент области) ҳудудида Ўзбекистон ССР Министрлар Совети соврини учун кўп кунлик анъанавий пойга бўлиб ўтди. Команда ҳисобида Рустам Тухватуллин, Михаил Мичурин, Игорь Зорин, Винис Калимулин, Дмитрий Применко ва Виталий Абрамовскийдан ташкил топган жумҳуриятимиз терма командаси ғалаба қозонди.

Шахсий ҳисобда «Олатов» олимпия тайёргарлиги маркази вакили Андрей Мизуров ғолиб чиқди.

ЕНГИЛ АТЛЕТИКА

Фарғонадаги «Нефтяник» стадионида жумҳурият шаҳарлари кубоги учун анъанавий мусобақа бўлиб ўтди. Унда Тошкентнинг биринчи терма командаси 20342 очко тўплаб, биринчи ўринни банд этди. Пойтахтликлар бу билан биринчи гуруҳда фахрий совринни қўлга киритдилар.

Иккинчи ва учинчи гуруҳда Бухоро вилояти ва Қарши спортчилари пешқадамлик қилдилар.

Ойнаи жаҳонда

13 МАЙ, ЯКШАНБА

● ЎзТВ I

9.00 «Ассалому алайкум». Мусиқий кўрсатув.

*

10.00 Мактаб ўқувчилари учун. «Компьютер сабоқлари».
10.25 Спорт программаси: 1. Ёш спортчилар мактаби. Кураш. 2. Оғир атлетика бўйича ЎзССР мусобақалари. «Меҳнат резервлари» спорт комплексидан репортаж.
11.45 «Ана Бумбу келди». Бадиий фильм («Ленфильм»).
13.00 «Яшил чироқ» («Светофор»). Тошкент вилояти ва Сурхондарё вилояти командалари кўча ҳаракати қоидалари юзасидан баҳслашадилар.
14.00 «Алифбо сабоқлари».
14.35 Чолғу куйларидан концерт.
15.15 «Пойтуғ тўқимачилари». 1-кўрсатув.

* * *

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 «Қуёш нури». Қўғирчоқ фильм.
18.10 Мактаб ўқувчилари учун. «Қўшиғим, жон қўшиғим».
18.50 «Кино жавонидан».
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Михаил Зощенко. «Турфа ҳангомалар».
20.30 Москва. «Время».
21.00 Студент-ёшларнинг «Камолат» фестивали.
21.10 Катталар учун мультфильм.
21.20 «Якшанба оқшомида». Мусиқий кўрсатув.
22.00 «Ахборот».
22.20 Экранда — кинокомедия. «Осмондан тушган мерос» («Мосфильм»).
23.50 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● ЎзТВ II
ДУШАНБЕ КУРСАТАДИ:

9.00 «Сапеда». Мусиқий ахборот.
10.05 «Ҳар бир кишига ва барчага». Реклама.
10.15 «Китобчанинг викторинаси».
10.45 «Ленинград булбулчалари». Фильм-концерт.
11.30 «Шаҳризоданинг янги эртаклари». Бадиий фильм. 2-серия.

* * *

18.00 Кўрсатувлар тартиби.
18.05 «Ошиқ бўёқчи ҳақида эртак». Бадиий фильм.
19.20 «Топилмалар бюроси». Мультфильмлар программаси.
19.55 «Хаёлпараст». Телевизион ҳужжатли фильм премьераси («Тожиктелефильм» маҳсулоти).
20.05 «Муколама». Фалсафа фанлари доктори Хаёлбек Додхудоев суҳбати.
20.30 Москва. «Время».
21.00 «Сурудхои мавриги». Бухоро аҳолисининг анъанавий урф-одатлари.
22.00 «Ҳафта». Информацион программа.
22.30 «Заречная кўчасида баҳор». Бадиий фильм (рус тилида).
23.55 «Телетомошабин ҳамроҳи».

● МТ I

7.30 Спорт ҳамма учун.
7.45 Ритмик гимнастика.
8.15 «Спортлото» тиражи.
8.30 «Эрта саҳарлаб». Болалар учун кўрсатув.
9.30 «Ватан хизматида».
10.30 Тонгги дам олиш программаси.
11.00 «Дунё бўйлаб». Альманах.
12.00 Ғалабанинг 45 йиллигига. «Қўзғолончилик тарихи». Саккиз серияли телевизион бадиий фильм. 3-серия — «Ниҳоятда улкан фикр». 4-серия — «Тошқиннинг яширин нуқтаси ҳақида».
14.15 «Здоровье».
15.00 СССР—ГФР: ҳамкорлик қирралари.
16.00 «Қишлоқ янгиликлари». Панорама.
17.00 «Марафон-15».

Якшанба кинозали

18.30 «Икки баҳодир». Мультфильм.
18.40 «Омадли». Бадиий фильм («Мосфильм»).
20.30 «Время». Янгиликлар телевизион хизмати.
21.00 Абадият ҳақида ўйлар.
21.15 «Империя». Олти серияли телевизион бадиий фильм. 1 ва 2-сериялар (Канада). Премьера.
22.55 А. Вивальди. «Йил фасллари». Франция телевидениеси.

СССР НАРХЛАР ДАВЛАТ КОМИТЕТИ ТОМОНИДАН

1989 йил 24 ноябрда тасдиқланган 872-қарорига кўра СССР Нархлар давлат комитети 09-01-198 34 қўшимча прейскурантини

ЖОРИЙ ЭТДИ

5. 4.-БАНДИДАН КЎЧИРМА.

Қишлоқ жойларда яшовчи аҳоли электр энергиянинг 1 киловатт соатига 1 тийин тўлайди.

Бу тариф қишлоқда жойлашган дала ҳовли посёлкалари, дала ҳовли-қурилиш кооперативлари, боғдорчилик ширкатларига тааллуқли эмас. Қишлоқ жойларига маъмурий территориал бўлиниш бўйича белгиланган, қишлоқ Советлари тасарруфидаги территориялар киради.

Белгиланган тартибда маъмурий-территориал бўлиниш ўзгарган тақдирда тегишли территориал бирлик учун белгиланган тарифлар қўлланилади.

Муҳаррир
А. Ғ. МУХТОРОВ.

«ҚИШЛОҚ ҲАҚИҚАТИ»—
«СЕЛЬСКАЯ ПРАВДА»
Газета Центрального Комитета Компартии Узбекистана
Выходит на узбекском и русском языках.

БИЗНИНГ АДРЕС: 700083, ТОШКЕНТ, ЛЕНИНГРАД КЎЧАСИ, 32

ТЕЛЕФОНЛАР: Муҳаррир ўринбосарлари — 33-44-43, 32-56-21, 33-16-27-, 32-54-41, Масъул котиб, — 33-09-93, 32-56-26. Масъул котиб ўринбосарлари — 32-56-25, 32-54-48, 32-54-47. Партия турмуши бўлими — 33-54-33, 32-56-22. Совет қурилиши бўлими — 32-56-34. Деҳқончилик бўлими — 33-54-33. 32-56-35, 32-54-51. Чорвачилик бўлими — 32-56-33. Қишлоқ қурилиши бўлими — 32-54-44. Маданият, адабиёт ва санъат бўлими — 32-56-36, 32-56-39. Ахборот ва спорт бўлими — 32-54-46, 32-56-39. Хатлар ва оммавий ишлар бўлими — 32-54-52. Таржима бўлимлари — 32-56-31, 32-54-54, 32-54-55, 32-56-28. Иллюстрация бўлими — 32-58-79. Эълонлар бўлими — 33-81-42.

Р.—03216. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри. Д. 1191. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12